

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-1-46 (Devralma)
Karar Sayısı : 17-39/623-270
Karar Tarihi : 28.11.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER : Zeynep ŞENGÖREN ÖZCAN, Musa ÇOKUR, Hande DAYAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN :- Celanese Corporation
Temsilcisi: Av. M. Togan TURAN
Orjin Maslak Eski Büyükdere Cad. No: 27 K:11 Maslak/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Celanese Corporation ve The Blackstone Group L.P. tarafından, birbirlerinin asetat tow ve asetat flake işlerine ortak olarak sahip olmak ve bunları beraber işletmek üzere bir ortak girişim kurulması işlemine izin verilmesi talebinin değerlendirilmesi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 10.11.2017 tarihinde giren yazıyla tamamlanan bildirim üzerine düzenlenen 24.11.2017 tarih ve 2017-1-46/Öİ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (4) İnceleme sürecinde Eastman Kimya Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'den (EASTMAN), Philip Morris SA Philip Morris Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş.'den (PHILIP MORRIS), British American Tobacco Tütün Mamulleri San. ve A.Ş.'den (BAT), Imperial Tobacco Tütün Ürünleri Satış ve Pazarlama A.Ş.'den (IMPERIAL), Aklale Filtreli Sigara Tüpü San. Tic. ve Dış Tic. Ltd. Şti.'den (AKLALE), Has Tütüncülük ve Makaron San. Tic. Ltd. Şti.'den (HAS), Cags Tobacco Tütün ve Tütün Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.'den (CAGS), Towtech Filtre Sanayi ve Tic. A.Ş.'den (TOWTECH) ve JTI Tütün Ürünleri Sanayi A.Ş.'den (JTI) bilgi alınmıştır. Ayrıca, raportörlerce EASTMAN, PHILIP MORRIS, IMPERIAL ve BAT'ın yetkilileri ile görüşmeler yapılmıştır.

G.1. Bildirim Konusu İşlem

- (5) Bildirim konusu işlem, Celanese Corporation (CELANESE) ve The Blackstone Group L.P. (BLACKSTONE) tarafından (bağlı ortaklıkları aracılığıyla) birbirlerinin sigara filtrelerinde kullanılmak üzere asetat tow¹ işlerine ortak olarak sahip olmak ve bunları beraber işletmek üzere bir ortak girişim şirketi (OG Şirketi) kurulmasına ilişkindir.

¹ Bildirim Formunda asetat tow isimli kimyasal madde "kıtık" olarak Türkçe'ye çevrilmiştir. Ancak sektörde genel olarak asetat tow olarak kullanıldığı için kararda da bu şekilde yer verilmiştir.

- (6) Ortak girişimin, tek bir ortaklık olarak faaliyet gösterecek iki şirketten oluşması planlanmaktadır. Şirketlerden ilki, Acetate UTP C.V. (UTP); BLACKSTONE'un ve CELANESE'in selüloz asetat tow işlerinin sahibi ve işletmecisi olan tüm ABD işletmelerinin (ve bir Endonezyalı işletmenin) ortaklık paylarının tamamına sahip olan holding şirketi olarak faaliyet gösterecektir. Diğer şirket Lower Tier Partnership Nerherlands C.V. (LTP) ise, BLACKSTONE'un ve CELANESE'in asetat tow işlerinin sahibi ve işletmecisi olan dünyanın geri kalanındaki işletmelerin ortaklık paylarının tamamının sahibi olan holding şirketi olarak faaliyet gösterecektir. Hem UTP hem de LTP'nin, BLACKSTONE ve CELANESE'in asetat tow işlerine sahip olması ve bunları işletmesi planlanmaktadır.
- (7) 18 Haziran 2017 tarihinde, CELANESE'in %100 iştiraki olan Celanese US Holdings LLC (CELANESE US/COBIA), BCP Jade Cayman Aggregator (SWORDFISH 1), Blackstone VII Swordfish Aggregator L.P. (SWORDFISH 2 ve SWORDFISH 1 ile birlikte, "SWORDFISH" - yani BLACKSTONE'un bağlı ortaklıkları²), UTP ve LTP bir İşlem Sözleşmesi imzalamışlardır.
- (8) İşlem Sözleşmesi'ni imzalamadan önce CELANESE, LTP'yi ve LTP'nin genel ortağı olarak hareket edecek ayrı bir şirketi (LTP GP) kurmuştur. LTP GP'nin, LTP'yi yönetmesi ve günlük iş ve işlemlerini idare etmesi planlanmaktadır. Yine İşlem Sözleşmesi imzalanmadan önce BLACKSTONE da, UTP'yi ve UTP'nin genel ortağı olarak hareket edecek ayrı bir şirketi (UTP GP) kurmuştur. UTP GP'nin, UTP'yi yönetmesi ve günlük iş ve işlemlerini idare etmesi planlanmaktadır.
- (9) Kapanışa kadar CELANESE'in, LTP ve LTP GP'nin tüm ortaklık paylarına dolaylı olarak sahip olmaya devam etmesi ayrıca BLACKSTONE'un da, UTP ve UTP GP'nin tüm ortaklık paylarına dolaylı olarak sahip olmaya devam etmesi planlanmaktadır.
- (10) İşlem Sözleşmesi'nin hükümleri uyarınca CELANESE, China National Tobacco Corporation (CNTC) ile oluşturduğu mevcut ortak girişimdeki öz sermaye payı dahil olmak üzere selüloz türevleri işletme birimini katarken; BLACKSTONE, yakın zamanda Solvay SA'dan devraldığı Rhodia Acetow (ACETOW) işletme birimini OG Şirketi'ne katkı olarak koyması planlanmaktadır³.
- (11) Kapanışta BLACKSTONE ve CELANESE'in, asetat tow işlerine sahip ve bunları işletmekte olan (bir Endonezyalı kuruluş ile birlikte) ABD'deki kuruluşlarındaki tüm ortaklık paylarını (kapanış öncesinde UTP'nin mülkiyetinde olanlar hariç) UTP'ye devretmeleri, benzer şekilde, BLACKSTONE ve CELANESE'in asetat tow işlerine sahip ve bunları işletmekte olan, ABD'de kurulu olmayan kuruluşlarındaki tüm ortaklık paylarını da LTP'ye devretmeleri planlanmaktadır.
- (12) Katkılarının karşılığı olarak, CELANESE (CELANESE US/COBIA üzerinden) ve BLACKSTONE'un (SWORDFISH üzerinden) her biri kapanışta, UTP ve LTP'nin sermayesinde pay elde edeceklerdir. Toplam olarak, CELANESE, OG Şirketi'nin paylarının %70'ine sahip olurken, BLACKSTONE'un ortaklık payı %30 olacaktır⁴.

² Söz konusu şirket, planlanan işlemi gerçekleştirmek için kurulmuş ve BLACKSTONE'un bağlı ortaklıkları tarafından yönlendirilen yatırım fonları tarafından kontrol edilen holding şirketleridir.

³ BLACKSTONE, Ekim 2016'da SOLVAY SA'dan ACETOW'u devralmıştır. Sektörde ACETOW yerine Rhodia Acetow veya SOLVAY adlarının kullanıldığı da tespit edilmiştir.

⁴ Bildirim konusu işlem ile ilgili olarak ayrıca Avrupa Komisyonu, Güney Kore, Rusya, Çin ve Meksika'daki ilgili rekabet kurumları nezdinde bildirimde bulunulmuştur. Planlanan işleme Meksika rekabet otoritesi tarafından izin verildiği taraflarca belirtilmiştir. Öte yandan Avrupa Komisyonu ise 17 Ekim 2017 tarihinde işlemi nihai incelemeye aldığını duyurmuştur.

G.2. Tarafllara İlişkin Bilgiler

G.2.1. CELANESE

- (13) CELANESE, 1912 yılında kurulmuş olup merkezi Dallas'tadır. Birçok endüstride ve tüketici uygulamalarında kullanılan farklılaştırılmış kimya çözümleri ve özel malzeme üretiminde bulunan halka açık bir şirkettir. CELANESE, özellikle Kuzey Amerika, Avrupa ve Asya bölgelerinde faaliyet göstermekte olup, 30 küresel üretim tesisi ve bunlara ek olarak sekiz bağılı stratejik üretim tesisinden oluşmaktadır. CELANESE, selüloz asetat ürünleri üreticisidir. Ayrıca asetat flake⁵ de üretmektedir, fakat bu ürünleri kendi üretimi için kullanmakta, herhangi bir üçüncü kişiye satmamaktadır. Planlanan işlemin gerçekleşmesi neticesinde CELANESE asetat flake üretimi ile ilgili tüm faaliyetlerini ortak girişim şirketine devredecektir. CELANESE müşterilerine doğrudan satış yaparak faaliyet göstermekte olup, Türkiye'de herhangi bir distribütörü veya üretim tesisi bulunmamaktadır.

G.2.2. BLACKSTONE

- (14) BLACKSTONE dünya çapında faaliyet gösteren bir alternatif portföy yönetimi şirkettir. Merkezi ABD'de olup, Avrupa ve Asya'da da ofisleri bulunmaktadır. BLACKSTONE, payları New York Borsası'nda işlem gören, bir limited ortaklıktır. Yatırım yöneticiliği alanında faaliyet gösteren BLACKSTONE, bir şirketler grubu ya da holding şirketi niteliğine sahip değildir. Her bir portföy şirketinin, genellikle BLACKSTONE'un temsilcilerinin de yer aldığı, kendine ait bir yönetim kurulu bulunmaktadır. BLACKSTONE, kontrolünde bulunan portföy şirketleri aracılığıyla Türkiye'de pek çok farklı alanda faaliyet göstermektedir.
- (15) BLACKSTONE 2017'de, asetat tow ve asetat flake üretimi ve tedariki alanında faaliyet gösteren ACETOW'u satın almıştır. ACETOW 1912 yılında kurulmuş olan, ağırlıklı olarak asetat tow üretimi alanında dünya çapında faaliyet gösteren bir üreticidir. ACETOW ayrıca asetat flake de üretmekte olup, bu ürünün yaklaşık %(.....)'unu üçüncü kişilere satmaktadır. Genel merkezi Lüksemburg'da bulunan şirketin, Almanya, Fransa, Rusya, ABD ve Brezilya'da beş üretim tesisi mevcuttur. ACETOW'un Türkiye'de herhangi bir üretim tesisi bulunmamaktadır. ACETOW ile BLACKSTONE'un mevcut durumda kontrolü altındaki portföy şirketleri arasında herhangi bir yatay örtüşme veya dikey bir ilişkinin bulunmadığı bildirilmiştir.

G.3. Teşebbüslerden Gelen Bilgiler

G.3.1. EASTMAN'dan Elde Edilen Bilgiler

- (16) Kuruma intikal eden bilgiler ve yapılan görüşmelerde;
- BLACKSTONE ve CELANESE'in asetat tow konusunda kendileriyle rakip konumda bulunduğu, asetat towun kendileri için önemli bir pazar olduğu, elli yılı aşkın süredir hem bu alanda hem de asetat flake üretimi ve satışı alanında faaliyet gösterdikleri, bu faaliyetlerin yaptıkları diğer iş kolları ile de entegre durumda olduğu ve firmalarının üretim ölçüğünü ve maliyetlerini yakından ilgilendirdiği,
 - Asetat towun genel olarak sigara filtresi üretiminde kullanıldığı, bununla birlikte PLA tow (poli laktik asit) ve polipropilen elyaf ürünlerinin de kimi zaman sigara filtresi üretiminde kullanıldığı,

⁵ Asetat flake, asetat towun yapımında kullanılan bir kimyasaldır, bununla birlikte farklı üretim alanlarında da kullanılabilir. İşlem taraflarınca "ip" olarak Türkçeye çevrilmiştir. Kararda her iki kullanıma da yer verilmiştir.

- Asetat tow piyasasının rekabetçi bir piyasa olduğu, bütün tedarikçilerin ürünler, fiyatlar ve hizmet sunumları açısından birbirleriyle kıyasıya rekabet ederek müşterileri kazanmaya çaba sarf ettikleri,
- Asetat flake üreticilerinin, hem diğer asetat flake üreticileri ile hem de diğer rekabetçi materyallerin üreticileriyle müşteri kazanmak açısından fiyat, ürün performansı ve hizmet sunumları bakımından rekabet içinde oldukları, bu durumun da bu piyasayı oldukça rekabetçi bir piyasa yaptığı,
- Her iki ürün grubu açısından rekabet seviyesinin ise ılımlı seviyeden, yüksek seviyeye doğru bir değişkenlik göstermekte olduğu,
- Başlıca rakiplerinin; CELANESE, BLACKSTONE, Daicel, Mitsubishi ve Çinli üreticiler olduğu,
- Asetat tow pazarında birkaç büyük üreticinin yer aldığı ve genellikle tüm pazar oyuncularının rakiplerinin kapasitelerini, güçlü ve zayıf noktalarını bildiği, üretim ve satış miktarlarını içeren ticaret rakamlarının ilgili sanayinin tüm katılımcıları tarafından ulaşılabilir durumda olduğu,
- Planlanan ortak girişim taraflarından CELANESE'in entegre tesis nedeniyle düşük maliyete sahip olması, BLACKSTONE'un ise teknolojik gelişmeleri ile pazarın önde gelen oyuncularından birisi olması nedeniyle her iki firmanın tamamlayıcı gücü olduğu ve kendileri için büyük bir rakip olarak değerlendirdikleri; ancak işlemin pazarda yüksek alıcı gücünün olması ve arz fazlasının bulunması gibi nedenlerle kendilerini önemli ölçüde etkilemeyeceği,
- Ortak girişim tarafından girilmesi planlanan piyasa ile ilgili olarak; asetat tow piyasasının 2017 yılı bakımından yaklaşık olarak 825.000 metrik ton kapasitesi ve 650.000 ile 700.000 metrik ton arasında tahmin edilen talep miktarı ile global bir piyasa olduğu, bu mala ilişkin talep konusunda, Çin dışında yıllık bazda %2 ile %3 arasında bir düşüş beklendiği ve küresel düzeydeki talebin de yakın dönemde hafif bir düşüşle durağan şekilde seyretmesinin öngörüldüğü, Çin içinde halihazırda planlanması yapılmış olan kapasite ilavelerinin ise 2019 yılına kadar 850.000 metrik tona kadar bir artış göstermesinin beklendiği,
- Asetat towu hâlihazırda üretmekte olan; Daicel, EASTMAN, BLACKSTONE ve CELANESE olmak üzere dört büyük tedarikçinin bulunduğu ve ek olarak Çinli bir ortak girişim olan CNTC ve Daicel ile EASTMAN veya CELANESE tarafından sahip olunan bir ortak girişimin ve Mitsubishi ile birkaç tane küçük Çinli üreticinin de piyasada faaliyette bulunduğu,
- Her iki piyasada da alıcı gücünün olduğu ve müşterilerin kendi satın alma güçlerini (hacimlerini) aktarmak suretiyle fiyatlandırma konusunda belli bir baskı uygulayabildikleri ve ayrıca, bu fiyat baskısını arttırmak için kimi zaman rekabetçi teklifler talep ettikleri,
- Asetat tow işinin, fibers iş segmentinin %(.)'inden fazlasını teşkil ettiği

hususları ifade edilmiştir. Dosya mevcudu bilgilerinde, EASTMAN'ın fibers segmentine ait son beş yılın satış cirolarına da yer verildiği görülmüştür.

G.3.2. IMPERIAL'dan Elde Edilen Bilgiler

(17) Kuruma intikal eden bilgiler ve yapılan görüşmelerde;

- Asetat towun kullanıldığı ana sektörün filtre üretimi olduğu, (.....TİCARİ SIR.....),
- Şirket merkezinin İngiltere'de olduğu, aynı anda birden fazla firmadan asetat tow tedariki yaptıkları ve alımların global ölçekte gerçekleştirildiği,
- Şirket merkezinden çeşitli firmalarla alım anlaşmalarının yapıldığı, kendilerinin de ürünleri belirlenen firmalardan aldıkları, aynı anda birden fazla firmadan asetat tow tedariki yaptıklarından tedarikçilerin birbirine alternatif olduğunun söylenebileceği,
- Tütün üreticilerinin alıcı gücünün bulunduğu söyylenebileceği, tütün üretiminde dünya sıralamasında (.....) oldukları, Türkiye'deki pazar paylarının (.....) civarında gerçekleştiği, Türkiye'nin sigara üreticileri için önemli bir pazar olduğu, dolayısıyla bu durumun dolaylı olarak asetat tow alımlarını etkilediği,
- Fabrikanın yıllık üretim maliyetinin (.....) olduğu, Türkiye sigara pazarında tüketicilerin fiyat hassasiyetinin yüksek olduğu ve yüksek vergilerin firmaların fiyat politikalarını etkilediği, ortak girişim şirketinin kurulması neticesinde fiyatlarla ilgili nasıl bir gelişim yaşanacağı konusunda net bir fikirlerinin bulunmadığı, alımların global ölçekte yapılmasından dolayı konunun global ölçekteki etkisine bakılması gerektiği

hususları ifade edilmiştir. Dosya mevcudu bilgilerde, IMPERIAL'in son beş yıldaki asetat tow alımlarına da yer verildiği görülmüştür.

G.3.3. PHILIP MORRIS'den Elde Edilen Bilgiler

(18) Kuruma intikal eden bilgiler ve yapılan görüşmelerde;

- Asetat towun kullanıldığı ana endüstrisinin filtre üretimi olduğu,
- Tedarikçiler açısından asetat tow temininin geleneksel-slim-super slim sigara üretimi bakımından bir farkının olmadığı zira sürecin aynı şekilde işlediği,
- Sektörde alıcı gücü olma ihtimalinin bulunduğu,
- Tedarik anlaşmalarının global düzeyde olduğu, sözleşmelerin genellikle (.....) yıllık olarak imzalandığı fakat pazarlamanın şartlarına göre sürenin değişebileceği,
- Asıl alımlarının (.....) yapıldığı, (.....) yapılan tedariklerin alımlarının küçük bir kısmını oluşturduğu, dolayısıyla kurulması planlanan ortak girişimin kendilerini çok fazla etkilemeyeceği ve Türkiye'deki pazar paylarının (.....) civarında olduğu,
- PHILIP MORRIS'in, üretici firma olan Philsa Morris Sabancı Üretim ve Ticaret A.Ş.'den (PHILSA) tütün mamulü satın alıp, söz konusu tütün mamullerinin yurtiçinde satış ve pazarlamasını yaptığı, bu kapsamda asetat tow alışı gerçekleştirmediği, asetat tow alışlarının diğer hammadde alışlarında olduğu gibi üretici firma PHILSA tarafından yürütüldüğü ve CELANESE ve BLACKSTONE arasında gerçekleştirilmesi planlanan işlemin firmanın asetat tow alışları üzerinde herhangi bir etkisinin olmayacağını düşünülüyor

hususları ifade edilmiştir. Dosya mevcudu bilgilerde, PHILIP MORRIS'in son beş yıldaki asetat tow alımlarına da yer verildiği görülmüştür.

G.3.4. JTI'dan Elde Edilen Bilgiler

(19) Kuruma intikal eden yazılarda;

- Asetat towun genel olarak homojen bir ürün olduğu, ancak her tedarikçinin asetat tow lifini işleme/tedarik ve tow üretimine ilişkin kendi spesifikasyonları olduğu ve kendilerinin asetat towu sigara filtresi üretimi dışında başka bir alanda kullanmadıkları,
- Asetat tow sözleşmelerinin global ölçekte yapıldığı, JTI Türkiye olarak sözleşme koşulları ve süresi ile ilgili bir bilgilerinin olmadığı, ancak aynı takvim yılı içinde birden fazla tedarikçiden alım yaptıkları, ayrıca tedarikçi değiştirmenin üretim süreci bakımından ilave bir maliyetinin bulunmadığı,
- Asetat tow pazarındaki rekabet koşulları, üreticilerin alıcılardan bağımsız olarak fiyat, arz gibi parametreleri belirleme gücü ve üreticilerin tedarikçiler üzerinde pazarlık gücünün olup olmadığı hakkında bir bilgilerinin olmadığı,
- Asetat towun toplam üretim maliyetleri içinde yerinin; 2016 yılı için yaklaşık %(.....), 2017 yılı için yaklaşık %(.....) olduğu,
- Kurulması planlanan ortak girişim taraflarından hâlihazırda alımlarının olmadığı dolayısıyla bu girişimin pazarın koşulları üzerindeki etkilerine dair bir bilgilerinin olmadığı,
- Son 5 yılda (.....) herhangi bir asetat tow alımlarının bulunmadığı, (.....) ise en son Şubat 2003'te masraf dahil (.....) ABD Doları karşılığı (.....) kg asetat tow alımı yapıldığı

hususları ifade edilmiştir. Dosya mevcudu bilgilerde, JTI'nın son beş yıldaki asetat tow alımlarına da yer verildiği görülmüştür.

G.3.5. BAT'dan Elde Edilen Bilgiler

(20) Kuruma intikal eden bilgiler ve yapılan görüşmelerde;

- BAT'ın, global bir şirket olan British American Tobacco grup şirketlerine (BAT GRUP) bağlı olarak faaliyetini sürdürdüğü,
- Asetat towun genellikle filtre üretiminde kullanıldığı, tedarikçiler arasında ayırım yapılmadığı ve tedarik aşamasında ürünün ikame edilebilirliğinin yüksek olduğu,
- (.....) ve bu karara istinaden yapılan değerlendirmeler doğrultusunda, CELANESE&BLACKSTONE ortak girişiminin gerçekleşmesi halinde dahi asetat tow alımlarında bu tedarikçilerden herhangi birinin kendileri için hâkim durumda olmasının mümkün gözükmediği, bununla birlikte; (.....) olmamasından dolayı söz konusu ortak girişimin kendilerini doğrudan etkilemesinin beklenmediği,
- Ortak girişimin kurulmasını takiben asetat tow tedarikinde; EASTMAN, Daicel ve CELANESE&BLACKSTONE olmak üzere üç büyük tedarikçinin olacağı ve kendileri açısından rekabet ortamına zarar verecek bir durumla karşılaşmayacağını düşünülmediği,
- Asetat tow alımların global düzeyde gerçekleştiği, (.....),
- Aynı anda birden fazla tedarikçi ile çalıştıkları, tedarikçi değiştirmenin hem yasal düzenlemeler hem de ürün standartlarının sağlanması bakımından çok mümkün olmadığı,
- Alıcı gücünün arz-talep dengesi ile belirlendiği ve sigara üreticilerinin her durumda pazarlık gücünün olmadığı,

- (.....),
- Çin pazarının bazı durumlarda global pazarı etkileyebileceği,
- Türkiye'deki pazar paylarının %(.....) olduğu, sigara pazarının global dinamikler nedeniyle kendiliğinden yoğunlaşmış bir pazar olduğu ve hem özel sektör hem de devlet tekeli oyuncularının sınırlı sayıda olduğu,

hususları ifade edilmiştir. Dosya mevcudu bilgilerde, BAT'ın son 5 yıldaki asetat tow alımlarına da yer verildiği görülmüştür.

G.3.6. CAGS'tan Elde Edilen Bilgiler

- (21) CAGS tarafından gönderilen ve dosyada yer alan yazıda, teşebbüsün son 5 yıldaki KORAB, SOLWAY-ACETOW ve LAROOFF OFSET'den yaptığı asetat tow alımlarına ilişkin miktar ve tutarların bulunduğu görülmüştür.

G.3.7. HAS'tan Elde Edilen Bilgiler

- (22) Tütün ve makaron üreticisi olan ve 2014 yılında kurulan HAS tarafından gönderilen yazıda; CELANESE ve BLACKSTONE tarafından kurulacak ortak girişimle ilgili kendilerinin olumlu veya olumsuz herhangi bir görüşlerinin olmadığı ifade edilmiştir. Ayrıca yazıda, HAS'ın 2014 sonrası SOLWAY'den asetat tow alımlarına da yer verildiği görülmüştür.

G.3.8. TOWTECH'ten Elde Edilen Bilgiler

- (23) Filtre üreticisi olan TOWTECH tarafından gönderilen yazıda;
- BLACKSTONE'un, Solvay-Rhodia firmasını almış bir kuruluş olduğu ve karlılık olduğu sürece tow şirketlerini yönetmeye devam edeceği,
 - BLACKSTONE'un process veya üretime karışmadığı, ancak şirket ve/veya iştiraklerini Amerikan yönetim anlayışı ile idare ettiği

hususları ifade edilmiştir. Ayrıca, dosya mevcudu bilgilerde, TOWTECH'in son beş yıldaki asetat tow alımları ile AKLALE tarafından gönderilen 2014-2017 yılları arasındaki asetat tow alımlarına yer verildiği de görülmüştür.

G.4. İlgili Pazar

G.4.1. İlgili Ürün Pazarı

- (24) Yapılan inceleme sonucunda, kurulması planlanan OG Şirketi'nin faaliyet konusunu oluşturacak iki temel ürünün bulunduğu, bunlardan ilkinin asetat tow, diğerinin ise asetat flake olduğu tespit edilmiştir.
- (25) Asetat tow ürünü; taş kömürünün damıtılmasından elde edilen kömür gazı ve odun yongasından üretilen selüloz asetat granüllerine, asetik asit ve diğer bir takım kimyasalların eklenip karıştırılarak sıvı hale getirilmesi ve bu çözeltinin filtrelenmesi sonucunda elde edilen liflerin kırıştırılıp kurutulması ile oluşan homojen bir ara üründür.
- (26) Dünya çapında üretilen asetat towun neredeyse tamamı yalnızca sigara filtrelerinin yapımında kullanılmaktadır. Bununla birlikte, asetat tow ürünü için yeni kullanım alanları geliştirilmeye çalışılmaktadır. Hâlihazırda tekstil ve dokuma yapılmayan (nonwoven) uygulamalar bakımından yeni kullanım alanları araştırılmakla birlikte bu gelişmeler görece yeni olup, asetat tow ürünü bakımından asli ve birinci piyasa, tütün filtresi piyasası olarak kalmaya devam etmektedir. Filtreler çoğu sigaranın önemli bir girdisi olsa da asetat towun kendisi, bir sigara için satılan malların fiyatının yalnızca yaklaşık %3'üne karşılık gelmekte ve sigaranın nihai fiyatının sadece %1,5'ini temsil etmektedir.

- (27) Asetat flake (ip) ise temel olarak asetat tow üretimi için kullanılan bir bileşen ürün olmakla birlikte fotoğrafik film, plastik ürünler, kaplamalar, mürekkepler ve tekstil iplikleri üretimi alanlarında da kullanılmaktadır. Hem işlem tarafları hem de sektördeki teşebbüslerden edinilen bilgiler sonucunda asetat tow üreticilerinin; asetat towun girdisi konumunda bulunan asetat flake (ip) ürününü genellikle kendilerinin ürettiği anlaşılmıştır.
- (28) Asetat tow üreticileri, ipliklerin çapını, şeklini ve her bir teldeki iplik sayısını ayarlayabilmektedir. Satılan asetat towun yüzde %90'ı sektörde standart asetat tow olarak bilinmekte ve dünya çapında satılan sigaraların büyük bir çoğunluğunda standart asetat tow kullanılmaktadır. Alıcılar tarafından sipariş edilen standart asetat towlar özellik bakımından, iplik şekli, iplikteki kıvrımların boyutları ve asetat towdaki iplik sayısı gibi, ufak farklılıklar içerse de üretim süreci genel olarak aynı kalmakta ve tüm asetat tow tedarikçileri üretim şekillerini alıcının istekleri doğrultusunda kolayca değiştirerek söz konusu özelliklere uygun üretim yapabilmektedir. Bütün üreticiler, tüm müşterilerin taleplerini karşılayabilecek standart asetat towu üretebilmektedir.
- (29) Aynı durum özellikli asetat towlar bakımından da geçerlidir. Özellikli asetat towlar, bazı sigaralarda kullanılan standart asetat towların birtakım varyasyonlarını tanımlamak için kullanılan bir terimdir. Sigara şirketleri, ürünlerini diğer rakiplerinkinden ayırmak için daha küçük çapı olan sigaralar (ince ve çok ince), renkli filtreler ve biyoçözünür filtreler sunmaktadırlar. Ancak, her ne kadar nihai ürünün özellikleri farklı olsa da, bu sigaralarda kullanılan asetat towlar, standart asetat tow üretiminde kullanılan üretim süreci ile aynı üretim sürecinde üretilmektedir.
- (30) Özellikli asetat towların üretim süreci standart asetat towunki ile karşılaştırıldığında, farklı çapta veya iplik sayısında üretim ve boya veya farklı kimyasal karışımların eklenmesi amacıyla sadece çok ufak farklılıklar içermektedir. Örneğin, çok ince asetat tow için her asetat tow kümesinde daha yoğun fakat daha az iplik gerekmektedir. Bu durumun sağlanması için standart asetat tow üreticilerinin farklı özelliklerde standart asetat tow elde etmek amacıyla kullandıkları yöntemlerin aynısı kullanılabilir. Benzer olarak, renkli asetat towlar için sadece renkli boyanın eğrilme işleminden önce eklenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla üreticiler, standart asetat tow üretiminde kullandıkları aynı donanım ile çok kolay ve ekonomik bir şekilde özellikli asetat tow üretimine geçebilmektedir. Çok ince asetat tow üretimi için (ki tüm özellikli asetat tow satışlarının %50'sini oluşturmaktadır) standart asetat tow üretimi donanımından farklı olarak değişik bir eğirme makinesi gerekse dahi, tüm asetat tow üreticilerinde bu donanım mevcuttur.
- (31) Bu bilgiler çerçevesinde ilgili ürün pazarı "asetat tow ve asetat flake üretimi ve tedariki pazarı" olarak belirlenmiştir. Ayrıca, asetat tow bakımından pazarı standart ve özellikli olarak alt segmentlere ayırmaya gerek duyulmamıştır.

G.4.2 İlgili Coğrafi Pazar

- (32) Asetat towun çok büyük bir çoğunluğu küresel çapta müzakere edilmiş sözleşmeler uyarınca satılmaktadır. Asetat tow tedarikçileri, bu işlerde müşterilerinin merkezi olarak organize olan satın alma departmanları ile satış müzakereleri yaparak birbirleri ile rekabet etmektedir. Bu müzakerelerde asetat tow sağlayıcıları, genellikle kendi asetat towlarının nihai olarak nereye teslim edileceğini bilmemektedirler. Zira müşteriler öncelikle talep şartlarını kesinleştirmekte ve ancak sonra sözleşme süresi içerisinde tedarikçilerine asetat towlarının nereye teslim edilmesini istediklerini iletmektedirler. Ayrıca, pazarda faaliyet göstermek için Çin hariç yerel bir varlığa ihtiyaç duyulmamaktadır. Nitekim üreticiler ürünlerini dünyanın çeşitli bölgelerindeki üretim tesislerinden dünyanın her yerine gönderilebilmektedir. Bahse konu şirketlerin Türkiye'de herhangi bir üretim tesisi bulunmaması da bu hususu doğrular niteliktedir. Nakliye masrafları da ürünün değeri içerisinde çok küçük bir pay tutmaktadır.

- (33) Buradan hareketle taraflarca ilgili coğrafi pazarın, Çin hariç olmak üzere küresel olarak tanımlanabileceği belirtilmiştir. Çin pazarının ayrı tutulmasının sebebi ise, Çin pazarında faaliyet gösterebilmek için asetat tow üreticilerinin sigara üretimi pazarında devlete ait tekel olan China National Tobacco Corporation (CNTC) ile ortak girişim kurmasının gerekli olmasıdır. Pazardaki tek alıcı da CNTC'dir. İşlem tarafları ve sektördeki teşebbüsler bu nedenle Çin pazarının dünyanın geri kalanındaki pazarlardan farklılaştığını belirtmektedir.
- (34) Bu açıklamalar neticesinde ilgili coğrafi pazarın küresel olarak tanımlanması mümkün olmakla birlikte, dosya kapsamında işlemin etkilerinin Türkiye bakımından incelenmesi önem arz ettiğinden ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

G.4.3. Etkilenen Pazarlar

- (35) Bildirim konusu işlemde etkilenme ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında ticari faaliyette bulunduğu ve taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır.
- (36) Bildirime konu işlemde ana şirketler asetat towun üretimi ve pazarlamasını gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda yatay olarak örtüşen, bir başka deyişle işlemde etkilenen pazarın asetat tow üretimi ve tedariki olduğu anlaşılmaktadır.
- (37) Yukarıda açıklandığı üzere, hem CELANESE hem de ACETOW, asetat flake üretiminde de faaliyet göstermektedir; fakat CELANESE asetat flake ürünlerini yalnızca kendi üretimi için kullanmakta ve üçüncü kişilerden asetat flake alımı veya bunlara satışını yapmamaktadır. Planlanan işlem gerçekleşikten sonra CELANESE asetat flake üretimini sonlandıracak ve bu alandaki faaliyetini OG Şirketi'ne devredecektir. İşlem gerçekleşikten sonra film üretmek amacıyla ihtiyaç duyduğu asetat flake ürününü serbest piyasa şartlarında OG Şirketi'nden satın alacaktır.⁶ ACETOW ise ürettiği asetat flake miktarının yaklaşık %(.....)'unu üçüncü kişi tacirlere satmaktadır. Bu uygulamanın planlanan işlem gerçekleşikten sonra OG Şirketi aracılığıyla devam etmesi planlanmaktadır. Yalnızca ACETOW'un ticari pazarda asetat flake satışında bulunması; ACETOW'un ticari satışlarının, toplam talebin yalnızca %(.....)'sini ve ticari pazardaki satışlarının %(.....)'ini oluşturması sebepleriyle, tarafların faaliyetleri asetat flake ürünleri bakımından yatay olarak örtüşmemektedir. Dolayısıyla, planlanan işlem sonucunda tarafların asetat flake üretimi ve tedariki pazarındaki pazar paylarında artış meydana gelmeyecektir. Bu nedenle asetat flake üretimi ve tedarikinin etkilenen pazar kapsamında bulunmadığı kanaatine varılmıştır.
- (38) Yukarıda yer verilen bilgiler ışığında, mevcut dosya bakımından etkilenen pazar "asetat tow üretimi ve tedariki pazarı" olarak tanımlanmıştır.

G.5. Değerlendirme

G.5.1. 2010/4 sayılı Tebliğ'in 5. Maddesi Bakımından Değerlendirme

- (39) 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca "*bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini kalıcı olarak yerine getirecek bir ortak girişimin oluşturulması*" bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir. Bu tür işlemlerde, işlem taraflarının her biri devralan olarak kabul edilmektedir.

⁶ CELANESE film üretmek için ihtiyaç duyduğu asetat flake ürününü en az %(.....)'ini OG Şirketi'nden satın alacaktır.

- (40) Anılan tanımdan hareketle, işlemin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma sayılabilmesi için “ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması” ve “ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması” şartları aranmaktadır.

G.5.1.1. Ortak Kontrol Altında Bir Teşebbüsün Bulunması

- (41) Birleşme ve Devralma Sayılan Haller ve Kontrol Kavramı Hakkında Kılavuz'un (Kontrol Kılavuzu) 48. paragrafında ortak kontrol ile ilgili olarak;

“İki ya da daha fazla teşebbüs ya da kişi başka bir teşebbüs üzerinde belirleyici etki uygulama imkânına sahipse ortak kontrolden söz edilecektir. Bu anlamda belirleyici etki bir teşebbüsün stratejik ticari davranışlarını belirleyen eylemleri engelleme yetkisi anlamına gelir. Belirli bir hissedara bir teşebbüste stratejik kararları belirleme yetkisi veren tek kontrolün aksine, ortak kontrolün özelliği iki ya da daha fazla ana şirketin önerilen stratejik kararları reddetme yetkisinden kaynaklanan kilitleme olasılığıdır. Ortak kontrole sahip hissedarlar ortak girişimin ticari politikasına karar verirken ortak bir anlayışa sahip olmak ve işbirliği yapmak zorundadır. Hissedarlar (ana şirketler) kontrol edilen teşebbüsle (ortak girişim) ilgili önemli kararlarda mutabakata varmak zorundaysa ortak kontrol söz konusudur.”

denilmektedir.

- (42) Kontrol Kılavuzu'nda, ortak kontrolün ortaya çıkabileceği başlıca durumlara örnek olarak;

- Oy haklarında ya da karar alma organlarına atamada eşitlik
- Veto hakları
- Oy haklarının ortaklaşa kullanılması
- Ortak kontrole ilişkin diğer etkenler

sayılmıştır.

- (43) Kontrol Kılavuzu'nun 50. paragrafında, ortak kontrolün en açık biçimde, oy haklarını eşit paylaşan iki ana şirketin olduğu ortak girişimlerde görüldüğü ve her iki ana şirketin ortak girişimin karar organlarına eşit sayıda üye atama hakkının olduğu durumlarda eşitliğin sağlanacağı belirtilmiştir. Anılan Kılavuz'un 51. paragrafında ise iki ana şirket arasında oy haklarında ya da karar alma organlarındaki temsilde eşitlik olmadığı durumlarda veya ikiden fazla ana şirket olduğu hallerde de ortak kontrolün söz konusu olabileceği, azınlık hissedarlarının ortak girişimin stratejik ticari davranışı için gerekli olan kararları veto etmelerini sağlayan haklara sahip olduğu durumlarda ortak kontrolden söz edilebileceği ifade edilmektedir. Veto haklarının ortak girişimin ana sözleşmesinde ya da ana şirketler arasındaki hissedarlık anlaşmasında belirlenmiş olabileceği ve bu hakların genel kurul toplantılarındaki karar alma nisapları vasıtasıyla ya da ana şirketlerin yönetim kurulunda temsil edildiği ölçüde yönetim kurulu vasıtasıyla kullanılabileceği belirtilmiştir. Bu veto haklarının ortak girişimin işletme politikası hakkındaki stratejik kararlarla ilgili olması gerekmekte olup yatırımcıların finansal çıkarlarının korunması için normalde azınlık hissedarlarına verilen veto haklarının ötesine geçmesi gerekmektedir.

- (44) Dosya mevcudu bilgi ve belgeler incelendiğinde, OG Şirketi'nin tek bir ortaklık olarak faaliyet gösterecek iki şirketten oluşacağı (UTP ve LTP), UTP ve LTP ile ilgili tüm konuların bu şirketlerin ilgili genel ortakları (UTP GP ve LTP GP) tarafından yürütüleceği ve karara bağlanacağı anlaşılmaktadır⁷. UTP GP ve LTP GP İşletme Anlaşmaları'nın 5. maddelerinin birinci fıkralarında, şirketin işlerinin bu sözleşmeler uyarınca şirketlerin müdürler kurulu tarafından yönetileceği ve bu kurulun üç üyesinin COBIA yatırımcıları (yani CELANESE) tarafından iki üyesinin ise SWORDFISH yatırımcıları (yani BLACKSTONE) tarafından belirleneceği⁸ ve toplamda her bir şirketin yönetim kurulunun beş üyeden oluşacağı; dördüncü fıkralarının (d) bentlerinde ise toplantı yeter sayısının sağlanması şartıyla; toplantıda ele alınacak bütün konuların, toplantıda hazır bulunan müdürlerin çoğunluğunun oyuyla karara bağlanacağı akdedilmiştir⁹.
- (45) UTP GP ve LTP GP'nin yönetim kurullarının teşekkülü ve karar yeter sayısı Kontrol Kılavuzu'nun 50. paragrafı ışığında değerlendirildiğinde; ana şirketlerin, OG Şirketi'nin oy haklarını eşit bir şekilde paylaşmadığı, CELANESE'in çoğunluk oyuna sahip olduğu anlaşılmaktadır. Diğer yandan yukarıda da ifade edildiği gibi, iki ana şirket arasında oy haklarında ya da karar alma organlarındaki temsilde eşitlik olmadığı, ancak azınlık hissedarlarının ortak girişimin stratejik ticari davranışı için gerekli olan kararları veto etmelerini sağlayan haklara sahip olduğu durumlarda ortak kontrolden söz edilebilmesi mümkündür.
- (46) Nitekim taraflar Bildirim Formunda, her ne kadar BLACKSTONE'un, UTP GP ve LTP GP yönetim kurullarında azınlık olarak temsil edilse de, OG Şirketi'nin alabileceği stratejik kararları engelleyebilecek yetkiye sahip olacağını, UTP ve LTP İşletme Anlaşmaları'nın, ortak kontrol sonucu doğuracak nitelikte belirli stratejik kararlara ilişkin BLACKSTONE'a veto hakkı tanıdığını ve bunların;
- Yıllık bütçenin veya iş planının kabulü, önemli ölçüde değiştirilmesi veya farklılaştırılması,
 - Yıllık bütçe ve iş planında belirtilmeyen ve tek başına (.....) ABD Doları veya toplamda (.....) ABD Doları tutarındaki sermaye harcamaları
- konularından oluştuğunu ifade etmişlerdir.
- (47) UTP GP ve LTP GP İşletme Anlaşmaları'nın 8. maddelerinin "8.2 Koruyucu Hükümler" başlıklı ikinci fıkralarının (a) bentlerinde, bir takım stratejik konularda, bu sözleşmenin diğer hükümlerine bakılmaksızın, SWORDFISH ve COBIA yatırımcılarının önceden verdiği yazılı izin olmadan şirket, ortaklık veya bunların yan kuruluşlarının bu konularda hiçbir işlem yapamayacağı hüküm altına alınmıştır. Esasen, bu başlık altındaki tarafların birbirlerinin yazılı izni olmadan gerçekleştiremeyeceği işlemler toplamda 6 bent ve 24 alt bentten oluşmakla birlikte işbu kararda bu hükümlerin tamamına değil, stratejik öneme sahip olduğu düşünülenlere aşığında yer verilmiştir.

⁷ UTP GP ve LTP GP'nin hisselerinin (yani OG Şirketi'nin) %70'i CELANESE'e, %30'u ise BLACKSTONE'a ait olacaktır.

⁸ (.....).

⁹ Ortak Girişim Çerçeve Sözleşmesi'nin "Ek 2.4 Belirli Yönetişim Konuları" adlı ekinin 2 no'lu başlığının üçüncü fıkrasında LTP GP kurulunun, UTP GP kurulundaki aynı müdürlerden oluşabileceği belirtilmiştir.

- (48) İlk olarak (a) bentlerinin (i) alt bentlerinde yer alan;

“(.....)

(.....)”

ifadeler uyarınca; yıllık bütçenin veya iş planının kabulü, önemli ölçüde değiştirilmesi veya farklılaştırılması gibi, OG Şirketi'nin faaliyetlerinin ve özellikle yapacağı yatırımların çerçevesini belirleyen oldukça stratejik öneme sahip olan bir husus bütün tarafların onayına tabi tutularak olağan karar alma usulünden farklı bir yol izlenmiş ve azınlık hissesi sahibi ana şirkete veto hakkı sağlanmıştır.

- (49) Bir diğer veto hakkı, (a) bentlerinin (ix) alt bentlerinde yer alan;

“(.....)”

hükmü uyarınca; yıllık bütçe veya iş planında belirtilmeyen ve yukarıda yer verilen tutardaki sermaye harcamalarının, bütün tarafların onayına tabi tutulması hususu da azınlık hissesi sahibi tarafa tanınmış ve OG Şirketi üzerinde belirleyici etki uygulamasına yarayacak önemli bir enstrümandır.

- (50) Bunların haricinde İşletme Anlaşmaları'nın çeşitli maddelerinde;

- (.....),

gibi stratejik konularda azınlık hissesi sahibi şirkete veto hakkı sağlanmıştır.

- (51) Öte yandan şirketin üst kademe yöneticilerinin seçilmesi hususunda da azınlık hissesi sahibi ana şirkete bir takım veto hakları tanınmıştır. UTP GP ve LTP GP şirketlerinin ilk CEO ve CFO'ları BLACKSTONE'un onayının ardından CELANESE tarafından atanacaktır. Bununla birlikte İşletme Anlaşmaları'nın 7. maddelerinin ikinci fıkralarında; CEO'nun görevine son verilmesi, görev süresinin dolması veya herhangi bir nedenden dolayı pozisyonun boşalması durumunda; tarafların halef konusunda anlaşamamaları söz konusu olursa, şirketin, COBIA müdürlerinin, içlerinden halef CEO'yu seçecekleri en az beş kişiden oluşan bir liste düzenlemesi için uluslararası düzeyde tanınan bir yetenek avcısını (head hunter) görevlendireceği, ancak SWORDFISH müdürlerinin bir halef CEO seçimini herhangi bir nedenle veto edebilecekleri hüküm altına alınmıştır.
- (52) Aynı şekilde CFO'nun görevine son verilmesi, görev süresinin dolması veya herhangi bir nedenden dolayı pozisyonun boşalması durumunda; tarafların halef konusunda anlaşamamaları söz konusu olursa, şirketin, SWORDFISH müdürlerinin, içlerinden halef CFO'yu seçebilecekleri en az beş kişiden oluşan bir liste düzenlemesi için uluslararası düzeyde tanınan bir yetenek avcısını (head hunter) görevlendireceği, ancak COBIA müdürlerinin bir halef CFO seçimini herhangi bir nedenle veto edebilecekleri hüküm altına alınmıştır.
- (53) Üst düzey yönetici atanmasına ilişkin bu tür veto hakları genellikle hak sahibine, bir teşebbüsün ticari politikasında belirleyici etki uygulama imkânı vermektedir. İşletme Anlaşmaları ile hüküm altına alınan ve yukarıda yer verilen bu maddeler de azınlık hissesi sahibi BLACKSTONE'a bu imkanı sağlamaktadır.
- (54) Yukarıda yer verilen bilgilerin ışığında, kurulması planlanan OG Şirketi'nin, BLAKSTONE'un ve CELANESE'in ortak kontrolünde olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

G.5.1.2. Ortak Girişimin Bağımsız Bir İktisadi Varlık Olarak Ortaya Çıkması

(55) Ortak girişimin iktisadi bağımsızlığının ölçütü, kendi pazarında bağımsız bir aktör olarak davranıp davranmadığıdır. Kontrol Kılavuzu bağımsızlık ölçütüne dair detaylı açıklamalar getirmektedir. Kontrol Kılavuzu'nun 80. paragrafında bir ortak girişimin tam işlevsel bir teşebbüs olabilmesi için operasyonel bakımdan iktisadi bağımsızlığa sahip olmasının gerektiği, bu durumun stratejik kararların alınmasında da ana teşebbüslerden bağımsız hareket edebileceği anlamına gelmediği, aksi bir değerlendirmede, ortak kontrol edilen bir teşebbüsün hiçbir zaman tam işlevsel bir ortak girişim olarak nitelendirilemeyeceği belirtilmiş ve bu nedenle tam işlevsellik kriterinin sağlanabilmesi için ortak girişimin operasyonel bakımdan bağımsız olmasının yeterli olduğu ifade edilmiştir. Bu noktada, ortak girişim, bağımsız bir teşebbüsün işlevlerini, devamlılık arz edecek şekilde yerine getiriyorsa ve günlük işleri sürdürebilecek finansal, personel ve varlıkları da kapsayan kaynaklara ulaşma amacını taşıyan bir yönetime sahip ise söz konusu ortak girişimin tam işlevsel olduğu kabul edilmektedir. Kontrol Kılavuzu, bir ortak girişimin tam işlevsel olarak kabul edilebilmesi için gerekli bu şartları dört başlık altında toplamıştır:

- Bağımsız olarak faaliyet göstermek için yeterli kaynaklara sahip olunması,
- Ana şirketlerin belirli bir işlevi ötesinde faaliyet gösterme,
- Satış ve satın alma ilişkilerinde ana şirketlere bağımlı olunmaması,
- Kalıcı olarak faaliyet gösterme.

G.5.1.2.1. Bağımsız Olarak Faaliyet Göstermek İçin Yeterli Kaynaklara Sahip Olunması

(56) Kontrol Kılavuzu'nun 82. paragrafında, tam işlevselliğin sağlanabilmesi için ortak girişimin kendisi ile aynı pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin normalde yerine getirdikleri fonksiyonları yerine getirerek pazarda faaliyet göstermesi gerektiği belirtilmektedir. Ortak girişimin bunu gerçekleştirebilmesi için, ortak girişim anlaşmasında öngörülen alandaki işlerini kalıcı olarak yürütmek üzere, günlük faaliyetleriyle ilgilenen bir yönetime sahip olması, örneğin mali anlamda ve personel anlamında yeterli kaynaklara ve (maddi ve gayri maddi) varlıklara erişim sağlayabilmesi gereklidir.

(57) Bildirim Formunda, taraflar CELANESE ve BLACKSTONE'un, tüm asetat tow/asetat flake ile ilgili faaliyetlerini, olağan bir piyasa oyuncusunun tüm fonksiyonlarını yerine getirecek olan ve bu durumu sağlamak için gerekli tüm kaynaklar elinde hazır bulunan OG Şirketi'ne devredeceğini, OG Şirketi'nin, bağımsız bir tüzel kişinin tüm işlevlerini sürekli bir şekilde yerine getireceğini belirtmişlerdir. CELANESE, CNTC ile oluşturduğu mevcut ortak girişimdeki özsermaye payı da dahil olmak üzere selüloz türevleri işletme birimini ve bu kapsamda sekiz adet üretim tesisini ortak girişime devredecektir. BLACKSTONE ise ACETOW işletme birimini OG Şirketi'ne katkı olarak koyacaktır. Bildirim Formu'nda, ana şirketlerin var olan işlerini çalışanları ve tesisleri ile birlikte OG Şirketi'ne devredeceği ifade edilmektedir. Bu kapsamda, işlem sonrasında OG Şirketi'nin asetat tow ve asetat flake pazarında faaliyet göstermek üzere gerekli olan tesis, personel ve teknolojik donanımına sahip olacağı anlaşılmaktadır.

- (58) Ayrıca Bildirim Formunda, OG Şirketi'nin günlük iş ve işlemlerinin, şirket yönetim kurulunun genel talimat ve gözetimi altında icra kurulu başkanı tarafından yürütülüp idare edileceği, icra kurulu başkanının, OG Şirketi'nin iş planına aykırı hareket etmeyeceği, yönetim kurulu tarafından belirlenecek her türlü bütçe ve talimatlar kapsamında hareket edeceği ve yönetim kurulunun icra kurulu başkanının talimatlarını belirleyeceği belirtilmiştir. Yukarıda yer verilen yönetim yapısı ile birlikte değerlendirildiğinde OG Şirketi'nin faaliyetlerini kalıcı olarak yürütmek üzere görevli bir yönetime sahip olduğu anlaşılmaktadır.

G.5.1.2.2. Ana Şirketlerin Belirli Bir İşlevi Ötesinde Faaliyet Gösterme

- (59) Kontrol Kılavuzu'nun 83. paragrafında, bir ortak girişimin, pazara erişimi ya da pazarda faaliyeti olmaksızın, ana şirketlerin faaliyetleri içerisinde sadece belirli bir işlevi yerine getirmek üzere kurulması durumunda tam işlevsel olarak değerlendirilmeyeceği, örneğin, AR&GE ya da üretimle sınırlı ortak girişimlerde bu durumun söz konusu olabileceği ve bu gibi ortak girişimlerin ana şirketlerinin işletme faaliyetlerine yardımcı nitelikte olduğu belirtilmektedir. Aynı zamanda bir ortak girişimin faaliyetlerinin esas olarak ana şirketlerinin ürünlerinin dağıtımını ya da satışıyla sınırlı olması, dolayısıyla daha çok bir satış temsilciliği görevi görmesi halinde de bu durumun söz konusu olacağı ve ortak girişimin tam işlevsel olarak nitelenemeyeceği ifade edilmektedir.
- (60) Bildirim konusu işlemde, ana şirketler asetat flake ve asetat tow üretimi faaliyetlerini tüm tesis ve çalışanları ile birlikte OG Şirketi'ne devredeceklerdir. Ayrıca, OG Şirketi'nin müşteri ve tedarikçilere ana şirketlerden bağımsız olarak erişebileceği belirtilmiştir. Böylelikle, OG Şirketi, asetat tow üretimi için gerekli olan tüm hammaddelere kendisi erişim sağlayacak, üretim için gerekli tüm altyapıya sahip olacak ve ürettiği ürünleri müşterilerine ana şirketlerden bağımsız olarak pazarlayabilecektir. Bu çerçevede, bildirim konusu OG Şirketi'nin ana şirketlerin belli fonksiyonlarını yerine getirmek üzere kurulmayacağı ve pazarda ana şirketlerin belli bir işlevinin ötesinde faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır.

G.5.1.2.3. Satış ve Satın Alma İlişkilerinde Ana Şirketlere Bağımlı Olunmaması

- (61) Kontrol Kılavuzu'nun 85. paragrafında ana şirketlerin ortak girişimin üst ve/veya alt pazarında güçlü bir şekilde var olması, ana şirketlerle ortak girişim arasında büyük miktarda satış ya da satın alma ilişkilerine yol açıyorsa, bu durumun ortak girişimin tam işlevsellik niteliğinin değerlendirilmesinde dikkate alınması gerektiği belirtilmektedir. Bununla birlikte devamında, ortak girişimin sadece başlangıç süresi için faaliyetlerinde neredeyse tamamen ana şirketlerine yaptığı satışlara veya onlardan yaptığı alımlara bağlı olmasının normalde tam işlevsellik niteliğini etkilemeyeceği, bu tür bir ilişkinin ortak girişimin pazarda yer edinmesi için gerekli olabileceği, ancak pazara özgü koşullara bağlı olarak, normal şartlarda bu sürenin üç yılı geçmemesi gerektiği ifade edilmektedir.
- (62) Bildirim konusu OG Şirketi ile ana şirket olan CELANESE arasında işlem sonrasında birtakım satın alma ilişkilerinin gerçekleşeceği ancak bunların hepsinin serbest piyasa fiyatlaması üzerinden gerçekleşeceği Bildirim Formu'nda belirtilmiştir. İlk olarak, OG Şirketi, CELANESE'den asetik asit alımı gerçekleştirecektir. Asetik asit, asetat flake üretiminde kullanılacak asetik anhidrite dönüştürülmektedir. Bu dönüştürme işlemi OG Şirketi tarafından yapılacaktır. OG Şirketi'nin farklı kaynaklardan bahsedilen kimyasalları alması önünde bir engel bulunmamaktadır. Ayrıca taraflar, asetik asidin hammaddenin hammaddesi olduğunu, toplam girdiler içinde çok küçük bir yer kapladığını, asıl girdinin selüloz olduğunu ve henüz tam kararlaştırılmamakla birlikte söz konusu alım ilişkisinin beş yıl sürmesinin planladığını belirtmişlerdir.

- (63) Ayrıca, OG Şirketi, CELANESE'den ultra yüksek moleküler polietilen (GUR) satın alımı gerçekleştirecektir. OG Şirketi'nin ilk yıllarda ihtiyacının (.....)'ini ana şirket olan CELANESE'den gerçekleştirmesi planlanmaktadır. Ancak, OG Şirketi'nin farklı kaynaklardan alım yapmasını engelleyen herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bununla birlikte, taraflar GUR'un CEIFX adı verilen ve asetat tow ile asetat flake bazlı olmayan özel bir sigara filtresi üretmek için kullanıldığını, (.....).
- (64) Bunun yanı sıra CELANESE ise, OG Şirketi'nden asetat flake alımı gerçekleştirecektir. İşlem ile birlikte, CELANESE asetat flake üretimi alanındaki tüm faaliyetlerini OG Şirketi'ne devredecektir. Ancak işlem sonrasında CELANESE'in film üretiminde kullanılmak üzere sınırlı miktarda asetat flake alımı gerçekleştireceği belirtilmiştir. Miktarı henüz kesinleşmemiş olmakla birlikte CELANESE film üretimi için gerekli olan miktarın en az (.....)'nini OG Şirketi'nden alacaktır. Bununla birlikte, CELANESE'in asetat flake satın alabileceği başka şirketlerin de bulunduğu, dilerse onlardan da alım yapabileceği ifade edilmiştir. Taraflar, ilaveten, söz konusu asetat flake satışının OG Şirketi'nin toplam satışları içerisinde çok küçük bir orana karşılık geldiğini belirtmişlerdir.
- (65) Kontrol Kılavuzu'nda ana şirketlere yapılan satışlar ve ana şirketlerden yapılan alımlara ilişkin ayrı açıklamalar getirilmiştir. Bu çerçevede yukarıda bahsedilen satın alma ilişkileri Kılavuz'daki açıklamalar çerçevesinde incelenmiştir.

G.5.1.2.3.1. Ana Şirketlere Yapılan Satışlar

- (66) Kontrol Kılavuzu'nun 86. paragrafında ortak girişimin ana şirketlere yaptığı satışlar kalıcı bir nitelik sergileyecekse, bu satışlardan bağımsız olarak ortak girişimin pazarda aktif rol oynamak için gerekli donanımına sahip olup olmadığı ve operasyonel bakımdan iktisadi bağımsızlığa sahip sayılıp sayılmayacağına incelenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu değerlendirmede ortak girişimin, ana şirketlerine yaptığı satışların toplam üretimine oranının önemli bir unsur olduğu, her olayın kendine özgü niteliklerinin bulunduğu, ancak ortak girişimin cirosunun %50'den fazlasını üçüncü kişilere yaptığı satışlardan elde etmesi durumunun bir tam işlevsellik göstergesi olacağı belirtilmiştir.
- (67) OG Şirketi tarafından ana şirket olan CELANESE'e yapılacak asetat flake satışlarının toplam ciro içinde çok küçük bir orana denk geleceği anlaşılmaktadır. Nitekim OG Şirketi cirosunun büyük bir kısmını sigara üreticilerine yaptığı asetat tow satışlarından elde etmektedir. Piyasaya yapılan asetat flake satışlarının OG Şirketi'nin cirosu içerisinde yaklaşık (.....)'lik bir pay teşkil etmesi beklenmektedir. Dolayısıyla CELANESE'e yapılacak asetat flake satışının söz konusu (.....)'lik pay içerisinde yer alacağı, cironun yaklaşık (.....)'lik bir bölümünün ise sigara ve filtre üreticilerine yapılacak satışlardan elde edileceği anlaşıldığından, ana şirket ile OG Şirketi arasındaki bu satın alma ilişkisinin ortak girişimin tam işlevselliğini zedelediği değerlendirilmektedir.

G.5.1.2.3.2. Ana Şirketlerden Yapılan Satın Almalar

- (68) Kontrol Kılavuzu'nun 89. paragrafında ortak girişimin ana şirketlerinden yaptığı alımların değerlendirilmesinde, ortak girişimin ilgili ürünlere sağladığı katma değer önemli olduğu, eğer ortak girişimce alınan mal ya da hizmete düşük bir değer katılıyorsa ortak girişimin tam işlevselliğinin şüpheli olduğu ve ortak girişimin daha çok bir ortak satış temsilciliğine benzetilebileceği ifade edilmektedir. Devamında, bir teşebbüsün bir alım-satım piyasasında tam işlevsel bir ortak girişim teşkil etmesi için, gerekli donanımına sahip olmasının ve tedariklerinin büyük bir kısmını sadece ana şirketlerinden değil başka rakip kaynaklardan da temin etmesinin muhtemel olmasının gerekli olduğu belirtilmektedir.

- (69) OG Şirketi, ana şirketten asetat flake üretiminde kullanılacak asetik anhidrit üretmek üzere asetik asit ve CEIFX üretmek için GUR satın alacaktır. Yukarıda da ifade edildiği üzere, asetik asit, OG Şirketi tarafından önce asetik anhidrite dönüştürülecek, asetik anhidrit ise asetat flake üretiminde kullanılacak, üretilen asetat flake ise asetat tow üretiminde yer alacaktır. Dolayısıyla satın alınan asetik asit, OG Şirketi tarafından eklenen katma değer sonrasında ancak nihai ürün olan asetat towa dönüşecektir. Ayrıca, OG Şirketi CELANESE dışındaki kaynaklardan da bu ürünü temin etme imkanına sahip olacak ve kullandığı diğer temel girdileri farklı kaynaklardan temin edecektir.
- (70) GUR'un kullanıldığı (.....). Söz konusu ürünün (.....), yine OG Şirketi'nin sağladığı katma değer ile nihai ürüne dönüştüğü anlaşılmaktadır. Ayrıca, OG Şirketi'nin satın alacağı GUR miktarının düşük olduğu, ancak OG Şirketi'nin ilk yıllarında ((.....)) ihtiyacı olan GUR'un (.....)'inin CELANESE'den temin edileceği ancak başka kaynaklardan da GUR alımı önünde bir engel bulunmadığı ifade edilmiştir.
- (71) Söz konusu alım ilişkilerinde OG Şirketi'nin ana şirketlerinin satış temsilciliğinin ötesinde faaliyet göstereceği, aldığı girdilerin nihai ürüne dönüşebilmesi için büyük miktarda katma değer yaratacağı, söz konusu ürünlerin başka kaynaklardan da temin edilebileceği, GUR ürünü bakımından ilk yıllar için sadece ihtiyacın (.....)'inin ana şirketten karşılanacağı anlaşıldığından OG Şirketi'nin pazarda tam işlevsel olarak faaliyet göstereceği sonucuna ulaşılmıştır.

G.5.1.2.4. Kalıcı Olarak Faaliyet Gösterme

- (72) Bir ortak girişimin pazarda bağımsız bir oyuncu olarak kabul edilebilmesi için gerekli olan son şart ise kalıcı olarak faaliyet göstermektir. Kontrol Kılavuzu'nun 91. paragrafında normalde ana şirketlerin ortak girişime yukarıda belirtilen kaynakları sağlamasının ortak girişimin kalıcı olarak faaliyet göstereceğine işaret ettiği belirtilmektedir.
- (73) Bildirim konusu OG Şirketi'nin faaliyet göstereceği süreye ilişkin herhangi bir kısıtlama getirilmediği gibi, yukarıda da ayrıntılarıyla bahsedildiği üzere ana şirketler asetat tow üretimi için kullandıkları tüm tesisi ve fabrikaları çalışanlarıyla birlikte OG Şirketi'ne devretmektedirler. Bu nedenle, OG Şirketi'nin amacının pazarda kalıcı olarak faaliyette bulunmak olduğu anlaşılmaktadır.
- (74) Tüm bu dört şart bir arada değerlendirildiğinde, bildirim konusu OG Şirketi'nin tam işlevsel olduğu, bir başka ifadeyle bağımsız bir iktisadi varlığın tüm işlevlerini yerine getireceği kanaatine varılmıştır.

G.5.2. 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. Maddesi Bakımından Değerlendirme

- (75) Dosyada yer verilen ciro bilgileri ve açıklamalar dikkate alındığında, 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendinde öngörülmesi olan eşiklerin aşılmış olduğu, bu sebeple söz konusu işlemin Rekabet Kurulunun iznine tabi olduğu anlaşılmıştır.

G.5.3. Yoğunlaşma Değerlendirmesi

- (76) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 7. maddesinde, teşebbüsler tarafından, hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde gerçekleştirilen birleşme ve devralma işlemleri yasaklanmaktadır. Aynı Kanun'un 3. maddesinde ise hâkim durum, "*Bir ya da birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, Rekabet Kurulunun iznine tabi olan birleşme ve devralma işlemlerinin, pazar gücünün yaratılması veya güçlendirilmesi sonucuna yol açıp açmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (77) Mevcut veya potansiyel rakipler arasındaki birleşme ve devralma işlemlerinin değerlendirilmesinde dikkate alınacak genel ilkeler "Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz"da (Yatay Kılavuz) açıklanmaktadır.
- (78) Yatay Kılavuz'da pazar payları ve yoğunlaşma oranlarının pazardaki rekabete ilişkin önemli bilgiler sunan öncül göstergeler olduğu ifade edilmektedir. Kılavuz'da işlem sonrasında oluşacak %50'den yüksek pazar paylarının hâkim durumun göstergesi olabileceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, işlem sonrasında tarafların toplam pazar payının %50'nin altında kaldığı durumlarda da rekabetçi kaygıların söz konusu olabileceği belirtilmektedir. Pazardaki yoğunlaşmayı ölçmeye yarayan endekslerin HHI endeksi seviyesinin 2.000'nin üzerinde olduğu ve işlem sonucunda HHI endeksindeki değişimin 150'nin üzerinde olduğu işlemlerin rekabetçi kaygılar doğurabileceği ifade edilmektedir.
- (79) Kılavuz'da yatay birleşmelerin rekabet karşıtı etkileri, tek taraflı etkiler ile koordinasyon doğurucu etkiler olarak ikiye ayrılmıştır. Bu çerçevede, tek taraflı etkiler; teşebbüsler üzerindeki rekabetçi baskının ortadan kalkması sonucunda hâkim durum yaratılması veya güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasını ifade etmektedir. Birleşen teşebbüslerin pazar payının yüksek olması, birleşme taraflarının yakın rakip olması, müşterilerin sağlayıcı değiştirme olanaklarının kısıtlı olması, birleşmenin pazarda rekabetçi baskı yaratabilecek bir oyuncuyu ortadan kaldırması, rakiplerin fiyat artışları karşısında üretim veya kapasitelerini arttırmasının mümkün olmaması gibi durumlarda; tek taraflı etkiler yoluyla rekabeti sınırlama ihtimali yükselmektedir. Koordinasyon doğurucu etkiler ise, işlemin pazarın dinamiklerinde değişikliğe yol açarak pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin davranışlarında bir koordinasyon oluşturması durumuna karşılık gelmektedir. Bu etkilerin değerlendirilmesinde ise pazardaki şeffaflık seviyesi, ürünün homojen bir ürün olup olmaması, oyuncu sayısı gibi faktörler dikkate alınmaktadır. Bununla birlikte, alıcı gücü veya pazara muhtemel yeni girişler rekabet karşıtı söz konusu etkileri sınırlayabilmektedir. Yatay birleşmelerin değerlendirilmesinde incelenen son husus ise birleşme veya devralmanın yaratacağı etkinliklerdir. Bu çerçevede, aşağıda asetat tow pazarındaki işlemin muhtemel etkileri ilgili kılavuzlarda belirtilen ilkeler çerçevesinde incelenmiştir.

G.5.3.1. İşlemin Tek Taraflı Etkilerinin Değerlendirilmesi

G.5.3.1.1. Pazar Paylarının Değerlendirilmesi

- (80) Yatay Kılavuz'da da belirtildiği gibi işlem taraflarının pazar payları ile işlem öncesi ve sonrasındaki HHI endeksleri, pazarın yoğunlaşma seviyesi ve hâkim durumun varlığı hakkında gösterge niteliğindedir.

- (81) Bu kapsamda, pazarda faaliyet gösteren rakiplerin ve işlem taraflarının son üç yıldaki pazar payları aşağıdaki tabloda sunulmaktadır. İşlem tarafları haricinde pazarda EASTMAN ve DAICEL olmak üzere iki büyük oyuncu daha bulunmaktadır. Bunun dışında küresel pazarda faaliyet gösteren küçük firmalar da bulunmakla birlikte, bunların Türkiye pazarına satışları yoktur.

Tablo-1: Pazarda Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Satış Hacmi Bazındaki Pazar Payları (Türkiye) (%)

	2014	2015	2016
CELANESE	(.....)	(.....)	(.....)
DAICEL	(.....)	(.....)	(.....)
EASTMAN	(.....)	(.....)	(.....)
ACETOW	(.....)	(.....)	(.....)
Toplam	100	100	100

- (82) Türkiye pazarındaki en büyük oyuncu, işlem taraflarından da biri olan CELANESE'dir. Pazardaki ikinci ve üçüncü oyuncu yıllara göre değişmekle birlikte DAICEL ve EASTMAN'dır. İşlemin diğer tarafı olan ACETOW ise pazardaki en küçük oyuncudur. İşlem sonrasında oluşacak OG Şirketi'nin ise (.....) gibi yüksek bir pazar payına ulaşması beklenmektedir. İşlem öncesinde dahi yüksek bir pazar payına sahip olan CELANESE ile ACETOW'un kaynaklarını birleştirmesi sonucunda ortaya çıkacak olan OG Şirketi'nin Yatay Kılavuz'da hâkim durum göstergesi olarak kabul edilebileceği belirtilen %50 pazar payı seviyesinin üzerinde bir pazar payına erişeceği görülmektedir.
- (83) İşlem taraflarının pazar gücünü daha yakından analiz edebilmek için son beş yıldaki pazar payları ve değişimleri ise aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo-2: İşlem Taraflarının Türkiye Pazarında Satış Hacmi Bazındaki Pazar Payları (%)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁰
CELANESE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ACETOW	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (84) Tablodan da görüldüğü üzere, CELANESE'in pazar payı 2013-2015 yıllarında (.....)'nin üzerinde seyrederken 2012, 2016 ve 2017 yıllarında (.....) ve hatta daha aşağı seviyelere düşmüştür. Benzer şekilde, ACETOW'un 2012-2014 yıllarında (.....) seviyesinde seyreden pazar payı 2015 yılında birden (.....) seviyesine inmiş, ancak daha sonra (.....) seviyesine yükselmiştir. Dolayısıyla asetat tow pazarında, pazar paylarının bazı yıllarda yüksek seyretmesine karşın, dalgalı bir yapı izlediği anlaşılmaktadır.
- (85) HHI endeksleri, pazardaki yoğunlaşma seviyesinin ve işlemin yaratacağı rekabetçi kaygıların daha net bir biçimde ortaya konulmasında fayda sağlamaktadır. Aşağıdaki tablodan, işlem öncesinde HHI endeksinin 3.126-3.798 seviyesinde bulunduğu anlaşılmaktadır. İşlem sonrasında HHI endeksinde yaşanacak değişimin ise 204-1.170 aralığında olacağı görülmektedir. Yatay Kılavuz'da HHI endeksi 2.000'nin üzerinde olan ve işlem sonrasında HHI endeksindeki değişimin 150'nin üzerinde olduğu işlemlerin rekabetçi kaygılar doğurabileceği belirtilmektedir. Dolayısıyla işlemin rekabetçi kabul edilen seviyelerin üzerinde bir HHI değişimine yol açacağı görülmektedir.

Tablo-2: İşlem Öncesi ve Sonrası HHI Endeksleri

	İşlem Öncesi	İşlem Sonrası	HHI değişim
2014	3.798	4.678	880
2015	3.770	3.974	204
2016	3.126	4.296	1.170

¹⁰ 2017 verilerinde CELANESE'in Ağustos ortasına kadar olan net satışları, ACETOW'un ise tüm 2017 yılı tahminleri baz alınmıştır.

- (86) Pazar payları ve yoğunlaşma seviyelerinin incelenmesi neticesinde, işlemin hâkim durum yaratma ihtimalinin olduğu, pazarın işlem öncesinde dahi yoğunlaşmış bir yapı sergilediği ve işlem sonrasında bu yoğunlaşmanın artmasının beklendiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte, pazar paylarının işaret ettiği ilk bulgular, Yatay Kılavuz'da da belirtildiği gibi; pazardaki rakiplerin konumu, birleşme taraflarının yakın rakip olup olmaması, müşterilerin sağlayıcı değiştirme olanakları, rakiplerin fiyat artışları karşısında üretim veya kapasitelerini arttırma olanakları, pazara giriş engelleri ve alıcı gücünün varlığı gibi diğer unsurlar çerçevesinde ele alınarak, işlemin tek taraflı etkiler yoluyla rekabeti sınırlama ihtimali incelenmiştir.

G.5.3.1.2. Pazardaki Oyuncuların Pazar Gücünün Değerlendirilmesi

- (87) İşlemin rekabeti sınırlayıcı etkilerinin değerlendirilmesinde pazarda faaliyet gösteren oyuncuların pazardaki konumu ve gücü de önemli bir değişkendir. Türkiye pazarında işlem taraflarının haricinde EASTMAN ve DAICEL faaliyet göstermektedir. Bu oyuncuların hepsi küresel pazarda da faaliyette bulunmaktadır. Bunların haricinde küresel pazarda faaliyet gösteren daha küçük oyuncular da bulunmaktadır. Bu oyuncuların küresel pazardaki tahmini pazar payının %(.....) olduğu ifade edilmiştir. İşlem tarafları, son dönemde küresel pazara giren Jinan Acetate Chemical Co., Ltd. (JINAN) ve Hubei Xinyang Special Fiber Co., Ltd. (HUBEI) isimli iki firmanın bulunduğunu belirtmişlerdir. Çin'de bulunan bu iki firmadan JINAN'ın kapasitesini (.....) kilotondan (.....) kilotona çıkaracağını açıkladığı ifade edilmiştir. HUBEI ise, özel lif ve kimyasal maddelerin üretimi konusunda uzmanlaşmış devlete ait olmayan bir şirkettir. İp ürününe olan talebin düşmesiyle birlikte kapasitesinin bir kısmını asetat tow üretimine ayırmıştır. Şirket'in Çin'de asetat tow satışı izni bulunmadığından üretiminin tamamını diğer ülkelere ihraç etmektedir.
- (88) İşlem taraflarının ve sektörde görüşülen diğer oyuncuların da belirttiği gibi, asetat tow satışları küresel sözleşmeler aracılığıyla yapılmaktadır. Asetat towun başlıca alıcıları tüm dünyada faaliyet gösteren PHILIP MORRIS, JTI, BAT, IMPERIAL gibi sigara üreticileri ve Essentra Plc (ESSENTRA) gibi filtre üreticileridir. Asetat tow alım sözleşmeleri söz konusu şirketlerin merkezi yönetimleri tarafından yapılan sözleşmeler ile yürütülmektedir. Diğer ülkelerde konumlanan sigara üretim tesisleri ise alımlarını bu sözleşmeler uyarınca belirlenen asetat tow üreticilerinden anlaşılan fiyatlar üzerinden gerçekleştirmektedir. Sözleşmeler çoğunlukla iki veya üç yıllık zaman dilimleri için yapılmaktadır. Asetat tow pazarında varlık gösterebilmek için dünyanın çeşitli bölgelerinde bulunan sigara ve filtre üreticilerinin taleplerinin karşılanabilmesi, dolayısıyla küresel olarak faaliyet gösterilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, asetat tow üreticilerinin hem küresel tanınırlığına ve dünyanın her yerine asetat tow tedarik etme gücüne sahip olması hem de sigara üreticilerinin küresel üretimleri için gereken asetat tow miktarını sağlayacak kapasitelerinin bulunması gerekmektedir. Aksi halde bir asetat tow üreticisinin etkin bir rekabetçi güç olarak ortaya çıktığından bahsedilemeyecektir.
- (89) Bu çerçevede, EASTMAN ve DAICEL, işlem taraflarının önemli rakipleri olarak pazarda faaliyetlerini sürdürmektedir. EASTMAN, 1920 yılında Amerika'da kurulmuş ve fotoğraf endüstrisindeki faaliyetlerinin yanı sıra kimyasal hammaddeler üretmeye başlamış ve yıllar içerisinde ürün çeşitliliğini arttırmıştır. Ürettiği kimyasallar, katkı maddeleri, elyaf ve diğer kimyasal ara malları, nihai olarak ulaştırma, inşaat, tütün mamulleri, dayanıklı tüketim ürünleri, endüstriyel ve kimyasal işleme, gıda ve tarım ile sağlık sektörlerinde kullanılmaktadır. 2016 yılı itibarıyla dünyanın çeşitli bölgelerinde yer alan 50 üretim tesisi, 14.000 çalışanı ve 9 milyar ABD Doları satış geliri ile kimyasal maddeler pazarının önde gelen oyuncularındandır.

- (90) Kuruluşu 1908'e kadar uzanan Japonya merkezli DAICEL, selüloz ürünleri, plastik, organik kimyasallar, piroteknik¹¹ ürünler, ayrıştırma kimyasalları, temizlik ve mutfak ürünleri alanlarında faaliyet göstermektedir. 2016 yılı itibarıyla, 11.556 çalışanı ve yaklaşık 3 milyar ABD Doları net satış geliri olan şirket Avrupa, Asya ve Amerika'da 22 farklı şehirde faaliyet göstermektedir.
- (91) Teşebbüslerin 2016 yılında küresel pazardaki pazar payları aşağıda gösterilmiştir. Tablodan, EASTMAN'ın pazar lideri olduğu, onu çok yakın pazar payı ile CELANESE'in takip ettiği görülmektedir. DAICEL ve ACETOW'da rakiplerinin gerisinde kalmamakta, %(.....) ve %(.....)'lik pazar payları ile rekabete dâhil olmaktadır. Dolayısıyla, küresel pazarda teşebbüsler arasında sıkı bir rekabetin bulunduğu ve teşebbüslerin yakın birer rakip olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim EASTMAN tarafından gönderilen yazıda asetat tow pazarının rekabetçi bir piyasa olduğu ve oyuncuların hem fiyat hem de kalite konusunda birbirleriyle kıyasa rekabet içinde oldukları ifade edilmiştir.

Tablo-4: Teşebbüslerin Küresel Pazarda Hacim Bazındaki Pazar Payları (%)

	2016
EASTMAN	(.....)
CELANESE	(.....)
DAICEL	(.....)
ACETOW	(.....)
Diğer	(.....)
Toplam	100

- (92) Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde, işlem taraflarının rakibi konumunda olan iki şirketin de kimyasal ürünler alanında yıllardır faaliyet gösteren köklü ve küresel şirketler olduğu, ayrıca önemli bir pazar gücüne ve müşteri portföyüne sahip oldukları anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, bahse konu şirketlerin bildirim konu işlem sonrasında, OG Şirketi üzerinde rekabetçi baskı yaratabilecek kapasite ve güçte olduğu kanaatine varılmıştır. İlaveten, küresel pazarda faaliyet gösteren ancak hâlihazırda Türkiye pazarında faaliyeti bulunmayan diğer şirketlerin de potansiyel rekabet teşkil edebileceği değerlendirilmektedir.
- (93) Bununla birlikte, rakiplerin işlem sonrasında yüksek pazar payına sahip olacak OG Şirketi üzerinde rekabetçi baskı yaratabilme güçleri aynı zamanda, müşterilerin zorlanmadan tedarikçi değiştirmelerine de bağlıdır. Sözleşmelerin uzun süreli olduğu, tedarikçi değiştirmenin ilave maliyetler yarattığı durumlarda pazarda faaliyet gösteren diğer teşebbüsler ne kadar rekabetçi davranmaya çalışsalar da müşteriler çalıştıkları teşebbüse bağlı kalmaktadırlar. Bu durum ise, yüksek pazar payına sahip teşebbüslerin hâkim durumunu kuvvetlendirmekte ve rakiplerinden daha az baskı hissetmelerine neden olmaktadır. Ancak bildirim konusu işlemin gerçekleşeceği pazarda sözleşmelerin en fazla dört yıllık süreler için gerçekleştirildiği görülmüştür. Teşebbüsler tarafından tedarikçi değiştirmenin maliyetli olmadığı, sadece numune bir ürünün fabrikada denenmesi ve uygun bulunmasının yeterli olduğu ifade edilmiştir. Nitekim, sigara üreticilerinin satın alma geçmişi incelendiğinde, genellikle aynı anda birden fazla tedarikçi ile çalışıldığı görülmüştür. Bu nedenle, asetat tow pazarında tedarikçi değiştirmenin maliyetli olmadığı, sözleşmelerin pazardaki rekabeti sınırlayacak uzunlukta olmadığı ve sigara üreticilerinin alımlarını rakip teşebbüsler olan DAICEL ve EASTMAN'a kaydırmasının önünde önemli engellerin bulunmadığı anlaşılmıştır.

¹¹ Isı, ışık, gaz, duman ve/veya ses üretmek için bağımsız olarak kendinden ekzotermik kimyasal reaksiyonları sürdürme yeteneğine sahip maddeleri kullanma bilimi.

- (94) Rakiplerin pazardaki gücünü değerlendirirken ele alınması gereken son husus ise teşebbüslerin kapasiteleridir. Zira, alıcıların tedarikçi değiştirmelerinin önünde ilave maliyetler olmasa bile tedarikçi değiştirmenin fiilen mümkün olabilmesi için diğer tedarikçilerin ilave talepleri karşılamaya yetecek kapasitelerinin bulunması gerekmektedir. Bildirim Formunda, dünyadaki asetat tow talebinin sağlık politikaları nedeniyle düştüğü belirtilmektedir. Bu nedenle, sektörde arz fazlasının ve atıl kapasitenin bulunduğu ifade edilmiştir. Bu husus EASTMAN ile yapılan görüşmelerde de teyit edilmiş, şirket yetkilileri sektörde arz fazlasının bulunduğunu ifade etmişlerdir. Taraflar, yazılarında CELANESE'in (.....) kilotonluk toplam kapasitesinin %(.....)'ine denk gelen (.....) kilotonun ve ACETOW'un (.....) kilotonluk toplam kapasitesinin ise %(.....)'ine denk gelen yine (.....) kilotonluk kapasitenin 2016 yılında atıl kaldığını belirtmişlerdir. Ayrıca Bildirim Formunda rakiplerin, işlem taraflarının hacimlerinin %(.....)'üne karşılık gelecek bir atıl kapasiteye sahip olduklarının tahmin edildiği ifade edilmiştir. Bu ise rakiplerin toplamda yaklaşık (.....) kilotonluk bir atıl kapasiteye sahip oldukları anlamına gelmektedir.
- (95) Taraflar ayrıca, Çin'deki asetat tow kapasitesi artışının da ilerleyen dönemde sektördeki atıl kapasiteyi arttıracığı görüşündedirler. Sektördeki teşebbüsler ile yapılan görüşmeler ve pazara ilişkin araştırmalardan edinilen bilgilere göre, Çin en büyük sigara pazarı olarak kabul edilmekte ve ülke içi asetat tow kapasitesini yıldan yıla arttırmaktadır. Çin sigara üretimi pazarında devlete ait CNTC tekel konumundaki üreticidir ve temel olarak asetat tow ihtiyacını dünyadaki ve yerel asetat tow üreticileri ile kurduğu ortak girişimler vasıtasıyla karşılamaktadır. Çin dışından yapılan ithalat oldukça sınırlıdır. İşlem tarafları, Çin'de üretilen asetat towun çoğunlukla Çin'deki sigara filtresi üretimi için kullanıldığını belirtmekle birlikte, 2015 ve 2016 yıllarında yaklaşık (.....) ton asetat towun ihraç edildiğini ifade etmişlerdir. 2017 yılı sonunda CNTC'nin pazarda (.....) kilotonluk ilave kapasite getirmesinin beklendiğini ve bunun sonucunda Çin'e yapılacak asetat tow ithalatının azalacağını ve pazardaki atıl kapasitenin daha da artacağını öngörmektedirler.
- (96) İşlem taraflarının rakibi olan EASTMAN'dan edinilen bilgilerde, planlanan ortak girişim taraflarından CELANESE'in entegre tesis nedeniyle düşük maliyete sahip olması, BLACKSTONE'un ise teknolojik gelişmeleri ile pazarın önde gelen oyuncularından biri olması nedeniyle her iki firmanın birbirlerini tamamladıkları ve kendileri açısından büyük bir rakip olarak değerlendirdikleri; ancak pazarda yüksek alıcı gücünün olması ve arz fazlasının bulunması gibi nedenlerle işlemin kendilerini önemli ölçüde etkilemeyeceği ifade edilmiştir.
- (97) Tüm bu açıklamalar neticesinde, OG Şirketi'nin yüksek bir pazar payının olmasına rağmen pazarda var olan EASTMAN ve DAICEL ile potansiyel rakiplerin OG Şirketi üzerinde rekabetçi baskı oluşturabilecek birikime, güce ve müşteri portföyüne sahip olduğu, müşterilerin tedarikçi değiştirmelerinin önünde engel olmadığı gibi bu değişime imkan verebilecek atıl kapasitenin de pazarda mevcut olduğu anlaşılmıştır.

G.5.3.1.3. Giriş Engellerinin Değerlendirilmesi

- (98) Yatay Kılavuz'da pazara girişler yeterince kolay ise, bu pazardaki birleşme işlemlerinin rekabeti sınırlayıcı etkiler doğurma riski az olacaktır denilmektedir. Piyasaya girişlerin birleşme işlemine taraf olan teşebbüsler üzerinde rekabetçi baskı oluşturabilmesi için gerçekleşmesinin muhtemel, zamanında ve yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Piyasaya girişlerin muhtemel olabilmesi için, bu girişlerin piyasadaki satış miktarında yarattığı artış ve ayrıca mevcut teşebbüslerin bu giriş karşısında tepkileri de dikkate alındığında girişlerin yeterince kârlı olması önem taşımaktadır. Giriş engellerinin düşük olması durumunda, birleşme işleminin taraflarının rekabeti azaltıcı davranışları yeni girişlerle engellenebilecektir. Pazara girişlerin kârlı olup olmadığı değerlendirilirken ayrıca pazarın büyüme potansiyeli, ölçek ekonomileri, ağ etkileri, işlemin gerçekleştiği piyasa dışındaki makine-teçhizatın işlemin gerçekleştiği piyasada kullanılıp kullanılmaması dikkate alınmaktadır. Kılavuz Kurul'un piyasaya girişlerin, pazar gücünün rekabeti sınırlayacak biçimde kullanılmasını engelleyecek hızda olup olmadığını da değerlendireceğini, girişler normal olarak iki yıl içerisinde hayata geçirilebiliyorsa zamanında gerçekleştiğinden bahsedilebileceğini belirtmektedir. Son olarak girişlerin pazarın dar bir segmentine yönelik küçük ölçekli girişler olmaması, birleşme işlemlerinin rekabeti sınırlayıcı etkilerini ortadan kaldırmaya yetecek kapsamda olması gerekmektedir.
- (99) Taraflar, asetat tow pazarına girişte önemli bir hukuki giriş engelinin bulunmadığını belirtmektedirler. Bununla birlikte, pazara yeni girecek bir oyuncu için elbette ki sermaye yatırımı gerekmektedir. Taraflar bu sermaye yatırımının pazara girişleri engelleyecek seviyede olmadığını beyan etmektedirler. Yeni bir oyuncunun asetat tow satışı gerçekleştirebilmesi için müşterilerce bir asetat tow örneği alınması ve bunun üretim sürecinde test edilmesinin gerekli olduğu ifade edilmektedir. Taraflar bu sürecin 3-6 ay arasında değiştiğini belirtmektedirler.
- (100) Pazara son dönemde Çinli oyuncular olan JINAN ve HUBEI girmiştir. HUBEI esasen lif üretimi ile uğraşırken kapasitesinin bir kısmını asetat tow üretimi için ayırmıştır. Bu husus aslında kimyasal ürünler pazarında faaliyet gösteren bir teşebbüsün mevcut kapasitesi ile asetat tow üretimi pazarına girebileceğini ortaya koymaktadır. Yine JINAN'ın pazara girişinin, pazara girişlerin önünde önemli bir engel olmadığını gösterdiği taraflarca ifade edilmektedir. Söz konusu teşebbüsler henüz Türkiye pazarına satış gerçekleştirmemekle birlikte, potansiyel bir rakip olarak değerlendirilebileceklerdir.
- (101) Her ne kadar, pazara girişlerin önünde önemli engeller bulunmasa da yukarıda da görüldüğü üzere pazarda temel olarak dört büyük oyuncu faaliyet göstermektedir. Pazara yeni giriş yapan Çinli teşebbüsler ise ancak % (.....)'lik bir pazar payına erişebilmişlerdir. Bunun arkasında yatan neden ise pazarda faaliyet göstermek için belli bir ölçeğe ulaşmanın gerekli olduğudur. Zira pazardaki alıcılar olan sigara üreticileri yaptıkları sözleşmeler ile dünyadaki tüm sigara üretimleri için asetat tow alımı gerçekleştirmektedir. Bu nedenle, pazarda faaliyet göstermek isteyen bir teşebbüsün bu miktardaki asetat tow üretimini iki yıl ve bazen dört yıl için gerçekleştirebiliyor olması gerekmektedir. Dolayısıyla pazara girmek isteyen bir teşebbüsün pazarda tutunabilmek ve küresel pazarda pay edinebilmek için büyük ölçekte bir tesis kurması gerekmektedir. Ayrıca pazara girişleri caydırdığı düşünülen bir başka neden ise pazarda hâlihazırda faaliyet gösteren büyük teşebbüslerin varlığıdır. Pazarda yerleşik teşebbüslerin sahip olduğu deneyim ve itibarın alıcıların büyüklüğü göz önüne alındığında pazara yeni giriş yapmak isteyen bir teşebbüs için giriş engeli teşkil etmesi mümkündür. Son olarak teşebbüslerin ifadelerinden, asetat tow pazarının büyüyen bir pazar olmadığı anlaşılmaktadır. Çin haricindeki pazarda ilerleyen yıllarda %2 ile %3 arasında bir düşüş beklendiği ve küresel düzeydeki talebin de yakın dönemde hafif bir düşüşle durağan şekilde seyretmesinin öngörüldüğü EASTMAN yetkililerince ifade edilmiştir. İşlem tarafları sağlık politikaları sebebiyle sigara ve

dolayısıyla asetat tow pazarındaki talebin düşüş eğiliminde olduğunu belirtmişlerdir. Pazardaki daralma beklentisinin de pazara girişleri caydıran diğer bir etken olduğu anlaşılmaktadır.

- (102) Tüm bu bilgilerden hareketle, asetat tow pazarına girişlerin önünde önemli bir yasal giriş engelinin bulunmadığı ve yeni bir tesis kurulmasının büyük sermaye yatırımı gerektirmediği, ayrıca lif üretimi gerçekleştiren teşebbüslerin de pazara girişinin mümkün olduğu, pazara yeni giriş yapmış JINAN ve HUBEI'nin Türkiye pazarı bakımından potansiyel rakip olarak değerlendirilebileceği; ancak pazara girişte gereken ölçek büyüklüğünün, pazarda yerleşik firmaların itibarının ve pazardaki daralma trendinin ise pazara girişleri caydıran faktörler olduğu ve pazarın uzun yıllardır dört oyuncu ile faaliyette bulunmasının asetat tow pazarına girişin kolay olmadığını ortaya koyduğu değerlendirilmektedir.

G.5.3.1.4. Dengeleyici Alıcı Gücünün Değerlendirilmesi

- (103) Literatürde alıcı gücü, alt pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin üst pazardaki teşebbüsler ile olan ticari ilişkilerinde koşulları etkileme gücü olarak tanımlanabilecektir. Eğer alıcılar aldıkları malların hüküm ve koşullarını etkileme gücüne sahipse sağlayıcılar o pazarda müşterilerinden bağımsız hareket etme imkânından yoksundurlar. Bu durumda sağlayıcılar yüksek pazar paylarına sahip olsalar bile hâkim durumda kabul edilemeyeceklerdir. Ayrıca, alıcı gücünün varlığı, bir birleşme işlemi sonucunda pazar gücünün kullanılarak fiyatların artırılması olasılığını azaltmaktadır. Alıcı gücünün olduğu pazarlara verilen en yaygın örnekler arasında perakende ve ilaç sektörü bulunmaktadır.
- (104) Alıcı gücü literatürde ikiye ayrılmaktadır: Bunlardan ilki rekabetçi bir marketteki sağlayıcıların ürünü tek bir alıcıya sattıkları monopson modeli, ikincisi ise birden fazla güçlü alıcının sağlayıcılar ile girdiği ticari ilişkideki pazarlık gücünden kaynaklanan alıcı gücüdür. Bununla birlikte monopson, dengeleyici alıcı gücüne kıyasla az rastlanan bir piyasa yapısıdır. Bildirime konu işlem kapsamında ileri sürülen alıcı gücü iddiası; daha ziyade sigara firmalarının pazarlık gücünden kaynaklı fiyat baskısına yönelik olduğundan değerlendirmede daha ziyade bu tip alıcı gücü üzerinde durulmuştur.
- (105) Alıcı gücü rekabet hukuku incelemelerinde hâkim durumun tespiti ve birleşme devralmanın etkilerinin analiz edilmesinde önem taşımaktadır. Birleşme devralma dosyalarında alıcı gücü ise, birleşmenin sağlayıcı pazarında veya alıcı pazarında gerçekleşmesine göre farklı değerlendirmelere tabii tutulabilecektir. Alım pazarında gerçekleşen bir birleşme devralmanın alıcı gücü yaratması alıcı gücünün birleşme devralma incelemelerindeki ilk boyutu iken sağlayıcı pazarında gerçekleşen bir birleşme sonucunda oluşacak fiyat artışlarının alım pazarında mevcut olan alıcı gücü ile baskılanması bir başka boyutudur. Alıcı gücü yaratan birleşme ve devralmaların genel olarak rekabeti sınırlayıcı etkilerinin ağır basması ve sağlayıcı pazarında gerçekleşen bir birleşmenin rekabet karşıtı etkilerinin alıcı gücü tarafından telafi edilmesi beklenmektedir. Bununla birlikte, her iki durumda da ortaya çıkabilecek rekabet karşıtı ve rekabetçi etkilerin detaylı bir biçimde incelenmesi gerektiği de savunulmaktadır.

- (106) Bildirime konu birleşme devralma işlemi, sağlayıcı pazarında gerçekleşecek bir birleşme devralma işlemidir ve alıcı konumundaki sigara üreticilerinin birleşmenin negatif etkiler ortaya çıkarmasını önleyeceği taraflarca iddia edilmektedir. Bu nedenle işlemin incelenmesinde, hangi koşullarda alıcı gücünün rekabet karşıtı etkilerin hafiflemesine yol açacağı üzerinde yoğunlaşmıştır. Öncelikle, devralma dosyasında ileri sürülen alıcı gücü iddiasının dikkate alınabilmesi için işlem sonrasında da sürmesi ve uzun dönemde devralmanın rekabet karşıtı etkilerini telafi edebilecek olması gerekmektedir. Yeterli alternatif sağlayıcıların bulunması, sağlayıcıların kaybedileceği satış miktarlarının maliyetlerini yükseltmesi, kaybedilen satış miktarları için yeni alıcılar bulunamaması, alıcıların yeni girişleri teşvik edebilmesi veya dikey bütünleşik bir yapıya kavuşma ihtimalleri değerlendirmelerde dikkate alınmaktadır. Sağlayıcıların yüksek batık maliyetlerinin bulunması durumunda alıcı gücünün birleşme kaynaklı fiyat artışlarını baskılayacağı kabul edilmektedir. Ayrıca, tecrübeli alıcılar, ürün farklılaştırmasının önemli olmadığı pazarlarda piyasaya ilişkin sahip oldukları bilgiler ile fiyatların düşürülmesi konusunda baskı yapabilmektedir. Benzer bir durum marka imajının olmadığı durumlarda da geçerlidir. Bunun yanı sıra, alıcıların büyüklüğünden ziyade, alıcı ve sağlayıcılar arasındaki pazarlığın yapısı ve endüstriyel ilişkilerin de ampirik analizler olarak dikkate alınması gerektiği savunulmaktadır.
- (107) Yatay Kılavuz'da, herhangi bir sağlayıcı teşebbüs üzerinde sadece rakiplerin değil, müşterilerin de rekabetçi baskı oluşturabileceği, müşterilerin önemli bir alıcı gücüne sahip olduğu hallerde çok yüksek pazar payına sahip sağlayıcı teşebbüslerin hâkim durumda olamayacakları, bir başka ifadeyle, müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme güçlerinin bulunmayacağı ifade edilmektedir. Bu bağlamda, dengeleyici alıcı gücü, müşterilerin büyüklükleri, sağlayıcı açısından önemli olmaları ve alternatif sağlayıcılara geçme becerileri sayesinde ticari işlem yaparken sağlayıcıları karşısında elde ettikleri pazarlık gücü olarak anlaşılmalıdır. Ayrıca Kılavuz'da alıcı gücünün, sağlayıcının fiyatlarını artırması ya da kalitesini düşürmesi halinde müşterilerin makul bir zaman diliminde alternatif sağlayıcılara kayma tehdidinde bulunabildikleri hallerde söz konusu olabileceği ifadelerine yer verilmiştir¹².
- (108) Bu açıklamalar çerçevesinde, alıcı gücünün tespiti bakımından öncelikle alım pazarının tanımlanması ve buradaki alıcıların pazar paylarının analiz edilmesi gerektiği, bunun yanı sıra büyük alıcıların kendi satış yaptıkları pazarlardaki gücünün de önem arz ettiği, ayrıca pazardaki ticari ilişkiler ve sözleşmeler, pazardaki aşırı kapasite, ürünlerin homojenliği, marka bağımlılığı, birleşen tarafların vazgeçilmez bir ticari ortak olup olmadığı ve sağlayıcılar arasında geçiş imkânlarının da dikkate alınması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Aşağıda, dosya özelinde tüm bu unsurlar dikkate alınarak alıcı gücünün varlığı ve işlemten kaynaklanan yüksek pazar gücünün yarattığı rekabetçi endişeleri giderip gidermediği incelenmiştir.

¹² Konuya ilişkin olarak; 04.07.2007 tarih ve 07-56/659-229 sayılı; 16.11. 2016 tarih ve 16-39/645-289 sayılı; 26.06.2013 tarih ve 13-40/520-229 sayılı; 10.07.2015 tarih ve 15-30/445-132 sayılı; 13.10.2016 tarih ve 16-33/586-257 sayılı; 17.09.2014 tarih ve 14-34/668-294 sayılı Rekabet Kurulu kararları bulunmaktadır.

- (109) Alıcı gücünün değerlendirilmesinde öncelikle işlem taraflarının en büyük alıcılarının tespit edilmesi ve bu alıcıların satışlar içindeki payının ortaya konulması gerekmektedir. Yukarıda da bahsedildiği üzere, asetat tow ürünü sigara filtrelerinin yapımında kullanılmaktadır. Bu nedenle, asetat towun alıcıları sigara üretimi yapan teşebbüsler ile filtre üretimi yapan teşebbüslerdir. Dosya kapsamında bilgisine başvuru yapılan teşebbüslerin yıllar itibarıyla alım miktarları aşağıda gösterilmektedir. Söz konusu alımların pazarın toplam büyüklüğünü yansıttığı söylenebilecektir, zira bu alıcılar dışındaki alıcılar pazarda görece küçük miktarlarda alım yapan teşebbüslerdir. Buradan hareketle, sigara üreticileri olan IMPERIAL, PMI, JTI ve BAT'ın alım pazarında %90'nın üzerinde bir pazar payına sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-5: Müşterilerin Yıllar İtibarıyla Alım Miktarları (Kg)

	2013	2014	2015	2016
IMPERIAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PMI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
JTI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
CAGS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOWTECH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKLALE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (110) Aşağıda ise işlem tarafları olan CELANESE ve ACETOW'un satışlarının alıcılara göre dağılımı gösterilmektedir.

Tablo-6: İşlem Taraflarının Müşterilerinin Hacim Bazındaki Satışlar İçindeki Payı (%)

CELANESE Müşterileri	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ¹³
BAT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PMI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
MSC Grup Tütün Mamülleri Sanayi	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
RFG Trading FZE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
ACETOW Müşterileri	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ahsen	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AKLALE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HAS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
IMPERIAL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Marsan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Öz akyıldız	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
PMI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Royal Tobacco	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOWTECH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

¹³ 2017 verilerinde CELANESE'in Ağustos ortasına kadar olan net satışları baz alınmıştır, ACETOW'un ise tüm 2017 yılı tahminleri baz alınmıştır.

- (111) Tabloda yer alan verilerden CELANESE'in temel olarak Türkiye pazarında BAT ve PMI'ya satış yaptığı anlaşılmaktadır. Söz konusu satışların toplam satışlar içindeki oranı 2012 yılından bu yana %(.)'nin üzerinde seyretmiş, hatta 2016 yılında gerçekleşen tüm satışlar bu iki şirkete yapılmıştır. ACETOW'un müşteri çeşitliliği, CELANESE'e göre daha fazla olmakla birlikte, başlıca alıcılarının IMPERIAL ve TOWTECH olduğu; bu şirketlerin alımlarının, ACETOW'un 2017 yılında gerçekleştirdiği satışların %(.)'ine tekabül ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca HAS ve AKLALE'nin de zaman zaman satışlar içerisinde %(.)'u aşan paylarının olduğu görülmektedir.
- (112) Söz konusu alım yapısının OG Şirketi'nin kuruluşu sonrasında da süreceği varsayımıyla aşağıda OG Şirketi'nin toplam satışları içerisinde, alıcıların payları gösterilmektedir. Buna göre, sigara üreticileri olan BAT, PMI ve IMPERIAL'in toplam satışlar içerisindeki payları %(.)'i geçmektedir. Sadece 2017 yılı satışları bakımından bu pay %(.) seviyesindedir. Ancak bu durumun, 2017 verileri bakımından CELANESE'in Ağustos ayına kadar olan satışlarının, buna karşın ACETOW'un 2017 yılının tamamına ilişkin tahminlerinin dikkate alınmasından dolayı oluşan uyumsuzluktan kaynaklanması mümkündür. Dolayısıyla, OG Şirketi'nin cirosu içerisinde sigara üreticilerinin yüksek payının bulunduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-7: OG Şirketi'nin Müşterilerinin Toplam Satışlar İçerisindeki Payı (%)

MÜŞTERİLER	2012	2013	2014	2015	2016	2017
BAT	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
JTI	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
PMI	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
MSC Grup Tütün Mamülleri Sanayi	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
RFG Trading FZE	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
Ahsen	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
AKLALE	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
CAGS	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
HAS	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
IMPERIAL	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
Marsan	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
Öz Akyıldız	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
Royal Tobacco	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)
TOWTECH	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)	(.)

- (113) Söz konusu büyük alıcılar, aynı zamanda küresel ölçekte de faaliyet gösteren sigara üreticileridir. Bu şirketlerin dünyadaki ve Türkiye'deki pazar payları aşağıda gösterilmektedir. Sigara üretimi pazarında Çin şirketi CNTC'nin %(.)'lık pazar payı dışında toplamda dört büyük üreticinin faaliyet gösterdiği görülmektedir. Türkiye pazarı bakımından pazar daha da yoğunlaşmış bir görünüm sergilemektedir. Bu nedenle, asetat tow alımı pazarında yüksek pazar paylarına sahip BAT, PMI ve IMPERIAL'in aynı zamanda sigara satışı pazarında da hem küresel hem de Türkiye'de güçlü ve marka imajına sahip şirketler olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-8: Sigara Üreticilerinin Pazar Payları

	Dünya Pazar Payları (%)	Türkiye Pazar Payları (%)
CNTC	(.)	-
PMI	(.)	(.)
BAT	(.)	(.)
JTI	(.)	(.)
IMPERIAL	(.)	(.)
Diğer	(.)	(.)
Toplam	100,0	100,0

(114) İşlem tarafları, Türkiye pazarında bulunan alıcı gücünün dünya pazarı bakımından da söz konusu olduğunu ve PMI, JTI, BAT ve IMPERIAL'e yapılan satışların tarafların toplam satışlarının % (.....)'sini oluşturduğunu ifade etmişlerdir. PMI'ın tek başına CELANESE'in küresel asetat tow satışlarının yaklaşık % (.....)'ini oluşturduğu ve BAT'ın tek başına ACETOW'un küresel asetat tow satışlarının yaklaşık % (.....)'ini oluşturduğu belirtilmiştir. Bu nedenle alıcıların, küresel ölçekte gerçekleşen sözleşme süreçlerinde önemli pazarlık gücünün bulunduğu ileri sürülmüş ve bu hususa verilen örnekler aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

1. (.....).
2. (.....).
3. (.....).
4. (.....).
5. (.....).
6. (.....).

(115) Dosya kapsamında, teşebbüslerin müşterilerine uyguladığı fiyatlar da analiz edilmiş ve aşağıdaki tabloda hem CELANESE hem de ACETOW'un her bir müşterisine uyguladığı fiyatlar gösterilmiştir. Satış fiyatlarının aynı yıl içerisinde her bir müşteri bazında farklılaştığı, yıllar itibarıyla da değiştiği görülmektedir. Özellikle 2014 yılı sonrasında fiyatlarda düşüşlerin gerçekleştiği, 2017 yılında fiyatların 2016 yılına kıyasla şirket bazında değişkenlik göstermekle birlikte (.....) ile (.....) arasında düşüş gösterdiği anlaşılmaktadır.

Tablo-9: İşlem Taraflarının Satış Fiyatları

SAĞLAYICI	MÜŞTERİ	Fiyat (ABD Doları/kg)					
		2012	2013	2014	2015	2016	2017 ¹⁴
CELANESE	BAT	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	JTI		(.....)				
	PMI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	MSC Grup Tütün Mamülleri San.	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)		
	RFG Trading FZE						(.....)
ACETOW	Ahsen					(.....)	
	AKLALE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	BAT		(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	CAGS				(.....)	(.....)	(.....)
	HAS			(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	ITG	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Marsan					(.....)	
	Öz Akyıldız						(.....)
	PMI	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	Royal Tobacco						(.....)
TOWTECH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	

¹⁴ 2017 verilerinde CELANESE'in Ağustos ortasına kadar olan net satışları, ACETOW'un ise tüm 2017 yılı tahminleri baz alınmıştır.

- (116) Rakip fiyatları ile işlem taraflarının fiyatlarının daha yakından karşılaştırılabilmesi amacıyla hem işlem taraflarından hem de rakiplerden alım yapan PMI ve BAT'ın ortalama alış fiyatları hesaplanmış ve aşağıda sunulmuştur.¹⁵ Fiyatlar incelendiğinde, CELANESE'in fiyatlarının EASTMAN veya DAICEL'e göre çok büyük farklılıklar göstermediği, bazı yıllarda EASTMAN'ın bazı yıllarda CELANESE'in, hatta BAT bakımından ACETOW'un rakiplerine nazaran daha yüksek fiyat uyguladığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, hâlihazırdaki yüksek pazar payına rağmen CELANESE'in hâkim durumdaki bir teşebbüs gibi fiyatlama yapamadığı anlaşılmaktadır.

Tablo-10: PMI ve BAT'ın Asetat Tow Alım Fiyatları

ALICI	SAĞLAYICI	Fiyat (ABD Doları/kg)				
		2012	2013	2014	2015	2016
PMI	CELANESE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	EASTMAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	RHODIA/SOLVAY (ACETOW)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAT ¹⁶	CELANESE	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	DAICEL	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	EASTMAN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
	SOLVAY/RHODIA (ACETOW)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

- (117) Alıcıların pazarlık gücünün varlığında önemli olan bir diğer unsur ise sağlayıcı değiştirme imkânlarının varlığıdır. Dosya konusu ürün homojen bir ürün olduğundan farklı firmalardan tedarik edilmesinin alıcılar bakımından üretim süreçlerini etkileyen bir yanı bulunmamaktadır. Nitekim, yapılan görüşmelerde, tedarikçi değiştirmenin maliyetli olmadığı sigara üreticileri tarafından ifade edilmiştir. Ayrıca, sigara üreticilerinin aynı anda birden fazla tedarikçi ile çalıştıkları edinilen bilgilerden anlaşılmıştır. Dolayısıyla farklı tedarikçilere ait üretim sürecinde herhangi bir değişiklik gerektirmeksizin kullanılabilir. Sadece daha önce hiç çalışılmamış yeni bir tedarikçi ile anlaşmadan önce ürüne ait bir numunenin fabrikada denenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla tedarikçi değiştirmek alıcılar bakımından maliyet yaratmayan kolay bir süreçtir. Ürünün homojen olması sebebiyle, CELANESE ve ACETOW, alıcılar bakımından kaçınılmaz bir ticari partner olarak görülemeyecektir. Zira, Türkiye'deki en büyük alıcılardan olan JTI bu iki firmadan alım yapmamaktadır.
- (118) Ayrıca pazarda, tedarikçi değişimine imkan tanıyan atıl kapasite bulunmaktadır. Yukarıda da ifade edildiği üzere, taraflar yazılarında CELANESE'in (.....) kilotonluk toplam kapasitesinin %(.....)'ine denk gelen (.....) kilotonun ve ACETOW'un (.....) kilotonluk toplam kapasitesinin ise %(.....)'ine denk gelen yine (.....) kilotonluk kapasitenin 2016 yılında atıl kaldığını belirtilmişlerdir. Bildirim Formu'nda rakiplerin, işlem taraflarının hacimlerinin %(.....)'üne karşılık gelecek bir atıl kapasiteye sahip olduklarının tahmin edildiği ifade edilmiştir. Bu ise rakiplerin toplamda yaklaşık (.....) kilotonluk bir atıl kapasiteye sahip oldukları anlamına gelmektedir. Pazarda arz fazlasının bulunduğu hususu EASTMAN ile yapılan görüşmelerde de teyit edilmiştir.

¹⁵ Söz konusu hesaplama, sigara üreticilerinin Kurumumuza sunduğu her bir sağlayıcı bazındaki tutar olarak alımlarının miktar olarak alımlara bölünmesi suretiyle elde edilmiştir.

¹⁶ BAT tarafından sunulan alım miktarları Türk Lirası cinsindedir. Alım fiyatları hesaplanırken söz konusu tutarlar TCMB yıllık ABD Doları döviz alış kuru üzerinden ABD Doları'na çevrilmiştir.

- (119) Sektörde alıcılar olan sigara firmaları ile yapılan görüşmelerde de, şirketlerin bir kısmı herhangi bir görüş beyan etmezken, bir kısmı sektörde alıcı gücünden bahsedebileceğini, bir kısmı ise sigara üreticilerinin her zaman sözleşmelerde güçlü taraf olmayabileceğini ve sözleşmelerin karşılıklı pazarlık süreçleri sonucunda şekillendiğini belirtmiştir. Bununla birlikte sigara ve filtre üreticilerinden hiçbiri işleme ilişkin olumsuz bir görüş beyan etmemiştir. Rakip teşebbüslerden olan EASTMAN da pazarda alıcı gücünün bulunduğunu ve teşebbüsler arasında kıyasıya bir rekabetin olduğunu ifade etmiştir. İşlemin güçlü bir rakip yaratacağını belirtmekle birlikte, işleme itiraz etmemiş ve işlem sonucunda pazarda rekabetin kısıtlanacağına ilişkin bir değerlendirmede bulunmamıştır.
- (120) Tüm bu açıklamalar çerçevesinde, asetat tow satışı pazarında alıcı gücünün bulunduğu, bu nedenle işlem taraflarının pazar payları yüksek seviyede olsa ve pazara giriş engelleri bulursa dahi teşebbüslerinin rekabet karşıtı davranışlarının pazardaki alıcı gücü ile bertaraf edilebileceği, işlem sonrasında da pazarda alım gücü, tedarikçi değişim imkânları, atıl kapasite ve rakip teşebbüslerin de güçlü ve aktif oyuncular olması sebebiyle sigara üreticilerinin alıcı gücünü sürdüreceği ve OG Şirketi'nin gerçekleştirebileceği fiyat artışı ve diğer rekabet karşıtı davranışları engelleyebileceği kanaatine varılmıştır.

G.5.3.2. Koordinasyon Etkilerinin Değerlendirilmesi

- (121) Yatay Kılavuz'da, birleşme devralma işleminin tek taraflı etkilerinin yanı sıra koordinasyon doğurucu etkilerinin de bulunabileceği belirtilmektedir. Yoğunlaşmış bir pazardaki bir birleşme işlemi, birlikte hâkim durum yaratmak ya da mevcut birlikte hâkim durumu güçlendirmek suretiyle etkin rekabetin önemli ölçüde engellenmesine yol açabilmektedir. Çünkü böyle bir işlem, pazardaki teşebbüslerin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bağlamında açık bir anlaşma yapmadan ya da uyumlu eyleme başvurmadan, pazara ilişkin davranışlarını koordine etme ve fiyatları artırma yeteneklerini artırabilecektir. Kılavuz, işbirliği doğurucu etkilerin değerlendirilmesinde, ilgili pazarın özelliklerine ilişkin, teşebbüslerin geçmiş davranışları ve pazarın yapısal özellikleri dâhil her türlü mevcut verinin değerlendirileceğini ifade etmektedir. Bu çerçevede alıcı gücünün varlığı ve pazara girişlerin kolay olması rekabet karşıtı söz konusu etkilerin oluşmasını engelleyebilecektir.
- (122) Asetat tow üretimi pazarı ürünün homojen olduğu, pazarda küçük teşebbüslerin de bulunmasına rağmen temelde dört büyük oyuncunun yer aldığı, pazara girişin kolay olmadığı şeffaf bir piyasadır. İşlem sonrasında oluşacak üç büyük oyunculu pazar yapısının işbirliği doğurucu etkiler bakımından risk oluşturduğu ileri sürülebilecektir. Bununla birlikte pazardaki alıcı gücünün tek taraflı rekabet karşıtı etkileri engellediği gibi, koordinasyon doğurucu etkilerin de oluşmasını önleyeceği sonucuna varılmıştır.
- (123) Yukarıda sunulan tespit ve değerlendirmeler ışığında, işlem sonrasında pazarda tedarikçi değişim imkânlarının ve atıl kapasitenin bulunması, rakip teşebbüslerin de güçlü ve aktif oyuncular olması sebebiyle sigara üreticilerinin alıcı gücünü sürdüreceği ve OG Şirketi'nin gerçekleştirebileceği fiyat artışı ve diğer rekabet karşıtı davranışları engelleyebileceği, ayrıca söz konusu alıcı gücünün işlem sonrasında oluşacak koordinasyon risklerini de en aza indireceği kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (124) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hâkim durum yaratılmasının veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.